Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной 21-hээ гарана | № 94 (13808) | **1972 оной апрелиин 21, пятница** | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты! Табан жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ шэнэ амжалтануудые түйлажа, СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе тэмдэглэе!

(КПСС-эй ЦК-гай уряануудhаа.)

ӨӨДЭР ҮСЭГЭЛДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР, ӨӨДЭР МҮНӨӨДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР!

...имэhээ мүнөө хүдэл- ...ажал эрхилхэ ба ...илгын түрүү онол ...дые шудалха гээшэ ...ала. Энэ хадаа ма- ...ламэриин гол шэн- ...ртиин, бухы совет ...шиидхэжэ байгаа бо- ...ргтэ хандаха ша- ...болохо ушартай".

...СР-эй профсоюзуудай ...дээрэ нүхэр Л. И. ...ай хэлэhэн үгэhөө).

ТҮРҮҮ ОНОЛ АРГА ХЭРЭГЛЭҺЭНЭЙ АШААР

...Центральна Комите- ...ха секретариин хэ- ...нүүд айхабтар ехэ ...ай гэжэ би hананаб. ...бидэнэр эдэ бүгэдые ...хэрэг дээрэ элеэр ха-...

...б гэхэдэ, КПСС-эй ...ын шиидхэбэринүүдэй ...ёогдоhон табан жэлэй ...амжалтатайгаар, болзор- ...үргэхэ тухай хэлсэжэ ...бидэнэр орон соохи ...ынуудай түрүү дүй ...удалжа, үйлэдбэридөө ...жэ шиидээ hэмди.

...манай совхозой гол ...— ангай арhанай ша- ...лнүүдтэ бирагүй бай- ...най нилээд хохидолдо ...оршоёо ехээр алда- ...юм. Яахадааб гэхэдэ, ...надhаа ангай арhа ...адаа, нарин нягтаар ...шэ. Арhанай үнэ сэн- ...ехэ баганъ, үhэнэйнь ...ай арhанай гэмтээгдэ-hэн бариханиинь сэхэ нүлөөлдэг. Ангай олон зулзага абаад, тэдэнээ hайнаар түлжүүлжэ шадаагүй hаа, олзо ехэ олохогүйш.

Жэшээнь, 1969—1970 онуудта зулзага түлжүүлхэ түсэб 110—112 процент дүүргэгдэжэ, гүрэндэ ангай арhа тушааха даабари үлүүлэгдээшье hаа, совхознай гарзатажа гараhан юм. Тиимэhээ хэ мэтэ оролсодог. Эдэ бухы тэжээл тусгаар хубитай байдаг. Тэжээл бүхэнэй элдэб үнэ сэнтэй байдагынь мэдээжэ. Энэ ушарта тэжээлэйнь хубаарилгые бага зэргэ алдабал, гаргашань ехэ гү, али бага болохо. Жэшээнь, 1970 ондо центнерэй 140 түхэриг сэнтэй мориной мяхан норкын тэжээлдэ 11,9 процент, центнерэй 81 түхэриг сэнтэй эльгэ, зүрхэ 4,7 процент, центнерэй 36 түхэриг сэнтэй загаhан 51,5 процент эзэлээ hэн. Зүгөөр үнэ сэн багатай гэдэhэ, дотор, ээзгэй гэхэ мэтэ бага хэрэглэгдээ. Тиигэжэ бухы тэжээлэйнь центнер бүхэн дунда зэргээр 52 түхэригhөө үлүү болоо гэхэ гү, али түсэбhөө 7 түхэриг дээгүүр байшоо. Жэлэй туршада энэнь 210 мянган түхэригтэ хүрөө бшуу.

Тиимэhээ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула нэн түрүүн тэжээлэй хубаарилгые зүбөөр баримталха шухала болоно.

1971 ондо жэлэй дүрбэн сагта тэжээлэй гаргашын, ангай түлжэсын хойноhоо нарин хиналта табигдаhан байгаа. Энэмнай өөрынгөө аша үрэ харюулаа.

Гадна тэжээл зүбөөр буйлуулха, тэрэнээ сагай уларил харалсажа байгаад, халуун, хүйтэнөөр эдюулхэ хэрэгтэ анхарагдаа. Дулаанай сагта тэжээлэй холисо 10—11 градус бүлеэнээр, хүйтэн сагта 16 градусhаа доошо бэшэ халууханаар эдюулхэ гэжэ совхозой мэргэжэлтэд дурадхаа hэн.

Ангууд майн эхеэр гүлгэлдэг юм. 20 хоноод лэ тэдэндэ тэжээл эдюулжэ захалдаг. Хэрбээ тэдэ нялха гүлгэнүүдтэ хүйтэн тэжээл хэжэ үгэбэл, хүйтэ абажа үбдэхэ, үхэл гарзада орохо, үбшэнүүдынь олошорхо байна. Эдэ бүгэдэ ажахыда ехэ хохидол ушаруулна.

Иигэжэ тэжээл зүбөөр буйлуулжа, хүйтэн халууниинь таарууга эдюулхэдэ, ангай гүлгэнүүд hайнаар түлжүүлэгдэжэ, 2—3 hаратай гүлгэнүүдэй үхэл гарзада оролго 1,5 дахин бага болоо. 1970 ондо тушаагдаhан ангай арhануудай томонуудынь 35 процент байбал, тэрэнь 1971 ондо 41 процентдэ хүрөө. Энэнь арhанай үнэ сэндэ ехэ нүлөөтэй. Норкын томо hайн арhанай сэн жиир арhанайхиhаа 35 процент хүрэтэр дээгүүр, жэжэнүүдынь — 40 процент доогуур байха юм.

Профсоюзуудай XV съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Л. И. Брежнев продукциин шанар hайжаруулха асуудалда ехэ анхарhан байна. **«Зарим продукциин шанар биратай hайжаруулагданагүй. Энэ сэгнэлтэ арадай хэрэглэмжын эд товарнуудташье хамаадана»** гэжэ хэлээ.

Энэ талаар үнгэрэгшэ жэл бидэнэр горитой оролдоhон байнабди. Тиихэдээ ан зэрлиг ябахадаа ямар байдалда байгшаб гэжэ хараада абагдаа. Жэшээнь, зэрлиг норко уhанда шунгаха дуратай. Тиимэhээ ангай таhалгануудта зундаа hэрюун, агаарынь шиигтэй байлгаха гэжэ оролдообди. Үнгэрэгшэ зун хура бороо элбэг байжа, норконууд түргэнөөр түлжөө.

Саашадаа энэ ангай байдаг газарта hэрюун, шиигтэй байлгаха хэмжээнүүд абтана. Зундаа резинэ хоолойнуудаар байрынь оройе. клеткынь дорохи газар уhаар сүршэжэ байхабди. Энэ ушарта ан тэжээлдэ дуратай болoжо, аайма халуунийе бэлээр дабаха жэшээтэй.

Ангай байрын агаарые сэбэр байлгахын тула доронь дэбдихэр хэхээ болёобди. Урдань доронь hолоомо зузаанаар дэбдигдэдэг байhан юм.

Мүн эндэ ангай арhа наринаар үбшэхэ, зүбөөр хатааха тушаа хэдэн үгэ хэлэлтэй. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэ энээндэ анхарал hайса табигдаагүй байхада, арhан элдэб ушарhаа гологдодог, доогуур сэгнэгдэдэг байгаа. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд абтаа. Тэрэнэй ашаар 1971 ондо норкын арhанай 38,6 процентнь, үнэгэнэй — 5,1 процентнь ямаршье ажаглалтагүйгөөр абтаа hэн. Бага зэргэ ажаглалтатайгаар абтаашань — норкын 35,3 үнэгэнэй 28 процент болоо. Үнэгэнэй арhанай 47 процент, норкын — 19,1 процентнь дунда зэргын гэhэн сэгнэлтэтэйгээр абтаhан байна. Гологдоhон, ехэ ажаглалтатайгаар абтаhаниинь тон бага болоо.

Эдэ бүгэдэ арhанай үнэ сэндэ сэхэ нүлөөлөө. Юуб гэхэдэ, ямаршье ажаглалтагүйгөөр абтаhан арhан гологдоошоhоо 2 дахин ехэ сэнтэй, ехэ ажаглалтатайхиhаа 25 процент дээгүүр сэнтэй юм.

Гадна ангай арhа үбшэхэдөө таhалбал, нүхэ гаргабал, нооhыень муудуулбал, отолбол, сэнгынь баhал доошолдог гээшэ. Арhанай шанар тодорхойлходоо 17—18 янзын дутагдалнуудта анхардаг.

Ангай арhа үбшэхэдэ, хатаахада ямар дутагдалнууд ушарнаб гэжэ шэнжэлжэ үзөөбди. Тиихэдээ ан алахадаа буруу арга хэрэглэдэг байшообди. Нёдондо жэл болотор ангуудаа бүтүү автомашина соо хаагаад, утааень тусхай хоолойгоор оруулжа, бүтээжэ аладаг байгаабди. Энэ ушарта амяраа байhан ангууд нэгэ газар олоороо хаагдахадаа, бэе бэеэ хазажа, арhаяа гутаадаг байгаа. Мүн хоротой утаанhаа арhанайнь үнгэ буурадаг, ноохониинь хэбэрхэн болодог гэжэ шэнжэлэгдээ hэн. Тиигэжэ нёдондо ангуудаа тарилга хэжэ аладаг болообди.

Арhанайнь өөхэ хальhа hалгааха, хатаахын тула тэрэнээ хюрөөгэй нойтон хибэдэhэ хэhэн бүтүү барабан соо хээд эрьюулдэг hэмди.

Мүнөө тэрэнээ болижо, миин сонгоодог болоhон байнабди. Эдэ бүгэдэ өөрынгөө аша үрэ элеэр харуулhан байна.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, ажахын ямаршье hалбарида, үйлэдбэриин ямаршье хубида анхарал табибал, хэрэглэгдээгүй иимэ арга боломжонууд бии байха байна. Тэрэниие эмшэлжэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ шухала гэжэ Л. И. Брежнев онсолон тэмдэглэhэн байна.

Гүрэмнай үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула зохид технологи байгуулха, ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулха, электрын элшэ хүсэ хэрэглэхэ тушаа ехэ оролдолго, мүнгэ зөөри гаргашална. Теэд эдэ бүгэдэ хүнүүдэй үнэн сэдьхэлhээ хандаагүй hаа, биратай аша үрэ гарахагүй гээшэ. Тиимэhээ коллективүүдэй ажал зүбөөр эмхидхэхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ, социалис мүрысөө шадабаритайгаар ударидаха хэрэгтэ анхарал табихаар байна. Илангаяа продукциин шанар доошолуулдаг ушар шалтагаануудые элишэлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ саг соонь абаха гээшэ ехэ удха шанартай.

Совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд ажалай эмхидхэл, түлөөhэ гуримшуулха түрүүшүүлые материальна болон моральна талаар урмашуулха асуудалнуудта горитой анхарна. Хүдэлмэришэдые урмашуулхадаа, нэн түрүүн гүрэндэ тушаагдаhан ангай арhанай шанар харалсадаг гээшэбди. Жэл соо абаhан продукциин хэмжээе, шанарыень харалсажа, хүдэлмэришэдтэ 80 мянга гаран түхэриг нэмэлтэ түлөөhэн үгтэхэ, мүн 70 мянгаад түхэриг шан барюулагдаха байна. Үнгэрhэн жэлэй дүнгөөр ан харууhалдаг хүдэлмэришэн бүхэн 1.000 шахуу түхэриг нэмэлтэ түлөөhэ, шан абаха байна.

Э. РАНЖУРОВ,
ан үсхэбэрилдэг «Забайкальский» совхозой главна экономист.

ВДНХ-гай „ТҮРҮҮШЫН ЛАУРЕАДУУД" гэhэн конкурс

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, научно-техническэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар оро- ной арад зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха зорилготойгоор хэблэлэй, телевидениин, радиогой, киногой Бүхэсоюзна конкурс «Шэнэ юумэндэ — дали жэгүүр» гэhэн уряа доро үнгэрнэ. Выставкын Главна комитет, СССР-эй Журналистнуудай холбооной правлени, СССР-эй Кинематографистнуудай холбоон, соёлой хүдэлмэрилэгшэд профсоюзай ЦК-гай тус конкурс соносхоо.

Конкурсын түрүүшын жэлэй дүнгүүд согсологдобо.

1971 оной туршада арадай ажахын туйлалтын амжалтануудые олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар эдэбхитэй байhанайнь түлөө газетэнүүдэй, журналнуудай редакцинуудые, радио, телевидени болон киногой 62 студиие дипломуудаар шагнаба.

«Экономическая газета», «Лесная промышленность», «Радянська Донеччина» (Донецк), «Вечерняя Москва», «Волжская заря» (Куйбышев), «Социалистическое животноводство» (Армениин ССР-эй Калининска район), «Черемховский рабочий» (Эрхүүгэй областиин Черемховско район), «Никопольская правда» (Днепропетровско областиин Никопольско район). «Красный боец» (Ураалай сэрэгэй округ), «На страже Родины» (Ленинградай сэрэгэй округ) гэхэ мэтэ олон хэhэгээр гарадаг газетэнүүдтэ үндэр шагналнууд барюулагдаа.

Хэдэн журналнууд выставкын дипломуудта хүртөө. Тэрэ тоодо «Техника и вооружение», «Экономика строительства», «Лауку дзиве» («Сельская жизнь», Латви), «Моделист-конструктор», «Вестник машиностроения» ба «Социалистическая культура» (Киев) оролсоно.

«Шэнэ юумэндэ — дали жэгүүр» гэhэн конкурс үргэлжэлhөөр.

(ТАСС).

...ГАЛТА ЮУ ХАРУУЛНАБ

ХАЙРАН САГ АЛДАГДАНА

...үрэжэл дээшэлүүлхэ ...хоёр hарын түсэбэй хэр ...гдэжэ байhые Загаа...й ажахынуудаар hая... шалгаhан байнабди. ...хоёр hарын соносхогдо... hара үнгэрөөд байгаа... аймагай колхоз, сов... ...ратай юумэн хэгдээ...

...үн аймагай ажахы... ...дадаг сабшалангайнгаа ...й байхада, наг шэбхэ ...намартаа тэндэ гар... ...раха гэжэ оролдохо ...тиимэ юумэн хэгдэнэ... ...хахад hарын турша... ...гааараа миил 3500- ...шэбхэ таряалан, саб... ...гаргаа гэхэ гү, али ...hарын түсэбэй арайхан ...болоно бшуу. Тиихэ... ...съездын, Карл Марк... ...тэ колхозуудта энэ ...бүришье муугаар ябуу...

...съездын нэрэмжэтэ ...жэ ерэхэдэ, Нари... ...фермын газааhаа ...байба. Фермые той... ...гдоhон шэбхэ дүүрэн, ...ан тонно бии хэбэртэй. ...түхеэрэлгэтэй томо ...орта коммунист Геор... ...андрович Шляхов хү...

...ай урагшаа ябанагүй — ...мэдүүлбэ. — Һүүлэй та... ...туршада хоёр үдэр лэ ... Бэшэ үдэрнүүдтэ ...байhан тракторнуу... ...хүдэлмэридэ ябуул... ...лдэр, мүнөөдэр шэб... ...орой хоёрхон лэ ...на.

...колхозой правлени ...график маанадта хүр... ...юугээр шэрэхэ ту... ...ноногүй, — гэжэ энэ ...ление эрхилэгшэ Б. ...долтойгоор мэдүүл... ...сагта эндэ табигда... ...рыемнай нишэ тии... ...автомашина үгэнэ...

...гомдохонь буруу бэ... ...энэ хүдэлмэрие гэ... ...уhалагдадаг сабшалан дээрэ трактораар орохо аргагүй болохонь. Маанадай ябаhан үдэр нэгэ тракторынь шабардаад, нүгөөдэнь тэрэнээ татажа гаргаха гэжэ хэдэн часаа алдаhан байна.

МТЗ-5 трактораар шэбхэ зөөжэ байhан тракторист А. Зубакинтай уулзажа, тэргэ бүхэндөө хэды тонно шэбхэ ашанабта гэжэ hонирхообди.

—Дүрбэн тонно даа,—гэжэ сэхэ хэлэбэ.

Тэрээнтэй суг ажалладаг тракторист Н. Вставский гэгшын ашаад байhан тэргэтэй шэбхэ хэды тонно болодог юм ааб гэжэ авто-шэгнүүр дээрэ гаргабабди. Тиимэ шэгнүүр фермэhээ зуугаад метртэ байшоо. Шэгнэн гэhээмнай, оройдоо 2,2 тонно татаа. Тиигэжэ тракторай рейс бүхэндэ 1,8 тонно шэбхэ үлүү бэшэгдэжэ байhан байна.

Отделениие эрхилэгшэ нүхэр Дондуков иимэ алдуу хэгдэжэ, худал мэдээ үгтэжэ байhыень мэдэрхэ баатай болоо. Яахадаа хажуудаа байhан шэгнүүр дээрэ ашаатай шэбхэ шэгнэжэ туршаагүй байба гээшэб гэжэ энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдhээ hурахаар байна.

Габшагай хоёр hарын эхилhээр 399 тонно шэбхэ эндэhээ зөөгдөө гэhэн мэдээн ороhон байгаа. Теэд тэрэнэйнь хахадынь тооной хии мэдээн болоно бэшэ гү?

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ерэхэдэ, сабшалан үтэгжүүлхэ хүдэлмэри бүри хэгдээгүй гэжэ мэдэгдээ.

—Хабарай 14 теплицэтэй хүмди. Тэрэнэймнай хахадтань шэбхэ үшөө зөөгдөөгүй байна. Сабшалан hанахаар бэшэ байнабди. Шэбхэ ашаха ондоо машина байхагүй, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыбикжапов хэлээ.

Зүгөөр энэ колхоз хоёр hарын туршада 3500 тонно шэбхэ зөөхэ даабаритай.

Апрелиин арбаадаар hайрам урдажа эхилээ. Теэд тэрэниие таряалан, сабшалан уруу залаха, уhалха хүнүүд табигдаагүй байhаниинь элишэлэгдээ. Эдэ дулаан үдэрнүүдтэ Онохойн совхоздо, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудта ябахада, газар уhалжа байhан нэгэшье хүн дайрагдаагүй. Эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд газар уhалагшадаа өөhэдөө оложо ядашоо. Гансал XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо луговод Цырендаша Батуев сабшалангаа уhалжа ябаа.

Аймагай ажахынуудаар ябажа, сабшалангай үрэжэл дээшэлүүлгэ тушаа мэдэхэдэ, луговодуудта дан үлүү ехэ газар даалгагдана гэжэ ажаглахаар. Жэшээнь, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо луговод Ц. Ринчиновтэ 256 гектар, А. Бадмаевта 200 гектар, Ц. Батуевта 250 гектар даалгагданхай. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод Ж. Эрдынеевтэ 200 гектар, Ф. Нагаевта 150 гектар даалгагданхай. Ганса хүн иимэ ехэ газар саг соонь уhалха, үтэгжүүлхэ, шулуу шохойhоо сэбэрлэхэ аргагүй байhаниинь элитэ. Энэ ушарта аймагай ажахынуудта сабшалангай ургаса бага байhан зандаа. Уhалагдадаг сабшалангай гектар бүриhөө дунда зэргээр арбаад центнер ургаса хурягдана бшуу.

Аймагай колхоз, совхозуудта бии байгаа лугомелиоративна отрядууд наг шэбхэ зөөхэ, минеральна үтэгжүүлгэ тарааха хүдэлмэриhөө ондоо юумэ хэнэгүй тооной. Энэ хабартаа 3300 гектар сабшалан шулуу шохойhоо сэбэрлэгдэхэ байгаад, апрелиин 10 хүрэтэр миил 560 гектар сэбэрлэгдээ нэрэтэй. 2 мянган гектар хубхэлиг сабшалан борнойлогдохо байгаад, тэрэ эхилээд. 130 гектар болдог дэгнүүл отологдожо, 210 гектар дискэтэй лущилыннгаар элдүүрилэгдэхэ байhан аад, зохид сагынь алдагдажа байнхай.

Аймагай ажахынуудай уhалагдадаг таряалан, сабшалангай баян. Гансахан уhалуурнин системээр 9 мянга гаран гектар, тэрэ тоодо 5 мянгаад гектар сабшалан ундалуулха түсэбтэй. Хабарай hайрам 1600 гаран гектар сабшалан, 225 гектар таряаланда тогтоогдохо түсэбтэй аад, тэрэнь саарhан дээрэ үлэхөө байна.

Эндэхи колхоз, совхозуудта 14 бүлүүр станци, уhа сасаха 34 машина бии юм. Теэд тэдэ хэрэглэгдэжэ захалаадүй байhаар. Уhа сасаха 14 машинань мүнөө хүрэтэр заhабарилагдаагүй байhаар.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, аймагай хүтэлбэрилэгшэд, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлени «саг эртэ, газаа хүйтэн» гэhэн hанаанда абтажа, габшагай хоёр hарын түсэбөөр хараалагдаhан хүдэлмэри эмхидхэхэ тушаа юушье хээгүй, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табяагүй байшоо.

Газарай үрэжэл hайжаруулха габшагай хоёр hара үнгэргэхэ хэрэгтэ иимэ хайша хэрэгээр, hанаа амараар хандажа болохогүй. Хэрбээ ажалаа эрид хубилгаагүй hаа, баhал «бастаригаа тээгээд» гүйлгэлдэхэ хэрэг энэ жэлдэ гараха бшуу.

ШАЛГАЛТАДА ХАБААДАГШАД:
В. ОСОДОЕВ, Хүдөө ажахын министерствын ахалагша агроном.
С. СЕРЕБРЕННИКОВ, Мелиорациин ба уhанай ажахын министерствын таhагые даагша;
К. ХАЛБАЕВ, республикын ургаса хамгаалха станциин главна агроном;
А. ЕФРЕМОВ, «Правда Бурятии» газетын корр.
Б. ГЫЛЫКОВ, манай тусхай корр.

БОРНОЙЛЖО ДҮҮРГЭБЭ

Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой механизаторнууд апрелиин 10-hаа поли дээрэ гараа. Хэдэн үдэрэй туршада паар борнойлхо үедөө тарилгын бухы техникын ажалда түгэс бэлэн байhаниинь элирүүлэгдэбэ. Долоон үдэрэй туршада 730 гаран гектар паар борнойлогдожо дүүрэнтээ шахуу.

Газар борнойлгын үедэ механизаторнууд Александр Кожевников, Валентин Ефремов, Бимба Будаев, Николай Банзаракцаев болон бусад эрхим hайнаар хүдэлжэ, халаанайнгаа даабарие ходо шахуу үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин түрүүшын үдэрнүүдтэ долоон агрегат хүдэлhэн байна.

В. БАИНОВ.

АЙМАГ СООГОО ТҮРҮҮЛЭН

Аймаг соогоо эгээн түрүүлэн «Путь Ленина», «Заганский» колхозуудай тракористнар булад хүлэгүүдээ поли дээрэ гаргажа, түрүүшын борнойлго эхилбэ.

Түрүүшын үдэр «Знамя Ленина» колхозой табан бригадада найман агрегат нэгэн доро гараа. Эндэ трактористнар Б. Номтоев, В. Максимов, Б. Цыренжапов болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажалланад.

Мүнөө жэлдэ тус ажахын механизаторнууд 7.000 гектарта ороохото ургамал тариха юм. Тэрэнэйнь 5.179 гектарта шэниисэ, 1.742 гектарта обёос, 100 гектарта горох ургуулагдаха байна. Колхозой механизаторнууд эртын тарилгые хүдэлмэриин 12 үдэр соо дүүргэхэ гэжэ түсэблөө.

Манай корр.

Мухар-Шэбэр.

ОРОН ДОТОРОО ЭРХИМЛЭБЭ

Ехэ модо бэлэдхэн таллуулхын түлөө мүрысөөн леспромхозуудай бага комплексно бригадануудай дунда үргэноор дэлгэрэнхэй. Тиихэдээ зарим бригадануудынай ганса нютаг дээрээ шалгардаг бэшэ, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлана гээшэ.

СССР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын коллеги болон профсоюзай ЦК бага комплексно бригадануудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй 1971 оной 2-дохи хахад жэлэй үрэ дүн hаяхан согсолон гаргаба.

Хурамхаанай леспромхозой Василий Павлович Парамоновой даадаг бригада энэ мүрысөөндэ эрхимлэн гараа. Бригадын гэшүүд хахад жэлэй туршада 23300 кубометр модо бэлэдхэн таллуулаа гэхэ гү, али даабаряа 150 процентдэ хүргэhэн байна.

Ажалдаа hайн үрэ дүн харуулhан энэ бригада СССР-эй ой модоной промышленностиин эрхим бригада гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө, мүнгэн шангаар шагнагдаа.

Н. ТЮРНЕВ.

КПСС-эй обкомдо

Зүблөөн болобо

КПСС-эй обкомдо партиин райкомуудай нэгэдэхи секретарьнарай, министерство, управленинүүд болон республикын бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн Улаан-Үдын предприятинуудай директорнүүд, парткомуудай секретарьнарай хабаадалгатай зүблөөн болобо.

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй ябаса тухай КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь нүхэр А. А. Бадиев элидхэл хэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшадай урда КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев үгэ хэлээ.

* * *

КПСС-эй обкомдо «Буряад үнэн», «Правда Бурятии», «Буряадай залуушуул» газетэнүүдэй, «Байгал» журналай, радио ба телевидениин, Буряадай номой хэблэлэй журналистнуудай уулзалга болобо.

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй хэр зэргэ ябажа байhан тухай, ажалшадые интернациональна ёhоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тухай уулзалгада хабаадагшадай урда КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев элидхэл хэбэ.

...Н ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

...РБЭ ХАХАД ...Н СОО...

Виктор Васильевич Черемисинэй даадаг бригада барилгахабсаралгын 1-дэхи управлени соогоо үнинэй суутай юм. Энэ жэлэй эхинhээшье түрүү зэргэеэ алданагүй.

Нүхэр Черемисин 25 жэл шахуу барилгада ажаллана. Энэ хугасаада тэрэ олон барилга, гэр байра, промышленна, культурна, медицинскэ эмхинүүдэй барилга хэлсээ. Виктор Васильевич олон жэлэйнгээ дүй дүршэлые сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө дамжуулан үгэдэг, барилгын мэргэжэлдэ hургадаг.

Тэрээнтэй хэдэн жэл сугтаа ажаллаhан Виктор Александрович Шурыгинда мүнөө звено даалгагдаа. Шэнээр бодхоогдохо барилгын hуури табиха ёhотой энэ звеногой хүдэлмэришэд даабаряа hайнаар дүүргэнэ.

Бригадир Черемисин Улаан-Үдын Октябрьска районой 18-дахи кварталда олон байратай шэнэ гэрэй hуури табиха даабари абахадаа, тэндэ нүхэр Шурыгинай звенюе эльгээhэн байна. Томо панелиин олон байратай энэ гэр шэнэ проектын ёhоор баригдаха юм. В. А. Шурыгинай бетонщигууд харюусалгатай энэ даабарие болзорhоонь урид дүүргэжэ байна.

Звеню бухы дээрээ даабаряа 140 процент дүүргэнэ. Бетонщигууд Г. Ф. Щербаков, Г. М. Ефимов, Н. К. Черноярое даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, бусад нүхэдтөө hайн жэшээ харуулна.

Мүн тус бригадын бусад хүдэлмэришэд ажалаа hайн шанартайгаар дүүргэнэ. Нүхэр Черемисинэй даадаг бригада hүүлэй жэлнүүдтэ Октябрьска районой поликлиникэ, байрын 15 гэр, үхибүүдэй 4 саад, 4 hургуули барилсаа. Барилгашадай олонхинь хэдэн мэргэжэл шудаланхай. Жэшээлхэдэ, бетонщик гэhэн гол мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд штукатурщигай, электро-гагнууршанай хэхэ ажал hаадгүйгөөр бүтээдэг болоо. Энэ бригадын хэhэн ажал гологдоhогүйгөөр абтадаг. Мүнөө бригада звенонууд болон хубааржа, барилгын хэдэн hуури табижа байнхай. Зарим звено Октябрьска районой больницын шэнэ байшангай, заримаaниинь «Интурист» гостиницын шэнэ байшангай hуури бодхожо байна. Энэ ажалаа болзорhоонь урид, жэлэй 2-дохи кварталда дүүргэхэ уялга тэдэнэр абанхай.

Табан жэлэй даабарие 4,5 жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидэhэн бригадын гэшүүд хэлэhэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: звеное даагша В. А. Шурыгин.

Д. БАЛДАНОВ.

КПСС-эй обкомдо

ШАЛГАЛТА, ХИНАЛТЫН ҺУЛАҺАА...

Пленумэй, партийна эдэбхитэдэй суглаанай, бюрогой абаһан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһые ямар зэргээр хинадаг тухайгаа КПСС-эй Хэжэнгын райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша нүхэр Молодцов, мүн эндэхи юрэнхы таһагые даагша нүхэр Цымпилов гэгшэд партиин обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагай үмэнэ тоособо.

Партиин райкомой пленумэй бюрогой заседанинууд дээрэ, мүн партийна эдэбхитэдэй суглаанай баталан абаһан шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэрине райкомой хүдэлмэрилэгшэд хангалтагүйгөөр эрхилнэ. Тэрэнһээ уламжалан. аяар урзанда, нёдондо абтаһан нилээд олон тогтоолнуудай дүүргэгдэһэн гү, али үгыень мэдэхын аргагүй. Энэ талаар партиин райкомой таһагуудта һая болотор ямаршье гурим тогтоогдоогүй байгаа. Ямар нэгэ шиидхэбэриин дүүргэлтын түлөө харюусалгата нюурһаа эрилтэ һулаар табигдана гэжэ тэмдэглэгдээ.

Гадна пленумэй, бюрогой үзэмжэдэ табигдаха асуудалнууд бэлэдхэл муутайгаар зүбшэгдэнэ, тогтоолой проектнүүд зарим ушарта заседаниин үнгэрхэ үдэр хүрэтэр бэлэн болоодүй байдаг. Нимэһээ түргэн зуура зохёогдоһон проектын шанар хэзээдэшье һула, тодорхой бэшэ, дүүргэлтэ болохо сагые, тэрэнэй түлөө хэнэй харюусаха байһые мэдэхэнь, хиналта доро абахань бэрхэтэй байдаг.

Абаһан партийна тогтоолнуудай дүүргэлтын хойноһоо хиналта эрид һайжаруулха заабари үгтэбэ, шанга эрилтэ табигдаба.

Манай корр.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ИТР, ТЭДЭНЭЙ ЗОХЁОХЫ АЖАЛ ЯБУУЛГА

(Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй парткомой ИТР-эй дунда ябуулдаг хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө)

Коммунис партиин XXIV съездын хараалһан асари ехэ түсэбүүд ажалша ниитын зохёохы эдэбхи үүсхэлые улам бадараагаа. Научно-техническэ революциин хүгжэжэ байһан үе сагта ажалшадай зохёохы үүсхэлэй удха шанар улам гүнзэгырнэ. Түлишын аппаратура бүтээдэг Нсгинска заводой научно-техническэ бүлгэмэй гэшүүн бүхэн өөрын зохёохы түсэбтэйгөөр хүдэлмэрилхэ гэһэн хүдэлөө үүсхээ һэн.

Тэрэ үүсхэлые манай заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд халуунаар дэмжэһэн, научно-техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсаха гэһэн нэгэн ниитэ һаналтай байһанаа мэдүүлээ һэн. Тиигэжэ ниитын хэрэгтэ оруулха хубитаяа тус тустаа тодорхойлжо, үйлэдбэридэхи шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хам оролсоһон гэжэ тэмдэглэхэ болонобди.

Заводойнгоо инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы эдэбхи хүгжөөхэ, тэрэнэйнь үрэ дүн улам һайжаруулха хэрэгтэ партком саг үргэлжэ анхаралаа табижа, хүдэлмэриинь залан хүтэлбэрилжэ байдаг юм. Энэ хүдэлмэри эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ зорилгоор манай заводто байгуулагдаһан научно-техническэ бүлгэмэй соведээр дамжуулан, али олон хэмжээ ябуулганууд хараалагдажа, бодото хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэнэ.

Эгээ мүнөө үедэ заводой 219 инженер болон технигүүд зохёохы ажалай өөһэдын түсэбтэй. Тэрэнэйнгээ үндэһөөр 780 гаран элдэб янзын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхээр хараалаад, тэдэнээ амжалтатайгаар хүсэндэнь хүргэжэ байна. Жэшээнь, главна металлургын таһагай эрдэмтэ мэргэжэлтэд сегмент шудхаха хахад автомат түхеэрэлгэ зохёогоо һэн. Тэрэнэй экономическа ашаг үрэнь 2332 түхэригэй тэнтэй. Шэрэм шудхалгын цехэй инженер болон технигүүд элдэб шудхалаа гаргаха шэнэ технологи ухаалан зохёожо, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээ. Тиигэжэ 10333 түхэригэй сэнтэй арьбалалта хэхэ арга олгоо. Энэ талаар ахалагша технолог И. И. Шкурко гэгшын оруулһан хубита 8,4 мянга гаран түхэригэй болоһон байна.

Вагонокузовной, вагон-хабсаралгын, кузнечнэ, дизельнэ болон бусад хэдэн цехүүдэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы ажал ябуулгань магтаалда ородог, бүтээһэн юумэньшье нилээд ехэ. Олон мэргэжэлтэдэй зохёожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн зүйлнүүдэй экономическа ашаг үрэнь тэдэнэй жэлэй салин хүлһэнэй хэмжээнһээ 2—4 дахин ехэ байха юм. Тиихэдэ главна технологой таһагай хүдэлмэрилэгшэ Л. Г. Ивашинниковай ухаалан зохёожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн шэнэ түхеэрэлгые ашаглалгада оруулхада алмаһан, арьбалһан мүнгэ ба зөөриин сэн тэрэнэй өөрынь жэлэй салингһаа 26 шахуу дахин дээгүүр болоо. Техническэ таһагай инженерно-техническэ 187 хүдэлмэрилэгшэд 1971 оной туршада 264 янзын хэмжээ ябуулгануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 286 мянган түхэригэй гаргаша алмаһан жэшээтэй.

КПСС-эй ЦК-гай «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоолой гараһанһаа хойшо өөрын зохёохы түсэбөөр хүдэлхэ үүсхэл бүри үргэдөө, эршэ хүсэ ороо гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Өөрын зохёохы түсэб хадаа социалис мүрысөөндэ шэнэ элшэ, шэнэ удха оруулжа, тэрэнэй онол аргануудые арьбажуулна. Заводой научно-техническэ совет зарим таһагуудай энэ талаар амжажа байһан хүдэлмэриинь дүй дүршэл шэнжэлэн үзэжэ, шэнэ заабари болон гурим зохёохо бэлэдхэл хэжэ байна.

Зохёохы ажал ябуулгые түсэблэхэ гээшэ аша үрэ ехэтэй хэрэг гэжэ тоолонобди. Тиигэжэ энээниие улам хүгжөөхэ, нарижуулха талаар заводой партийна организаци тусхай хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэниие, үйлэдбэриин түрүүшүүл бүхэниие өөрын зохёохы түсэбтэй болгохо тон шухала. Иимэ уялга бэе дээрээ даагаад байхадаа, эдэ нүхэд өөһэдынгөө оюун бодолые гүйлгэхэ, бэлиг шадабаряа харуулха, научно-техническэ дэбжэлтэдэ өөһэдынгөө хубитые яажа оруулхаб гэһэн зорилго заатагүй урдаа табиха ушартай болоно.

Научно-техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха тэмсэлдэ заводой урлан нарижуулагшад хубитаяа мүн лэ ехээр оруулна. 1971 ондо бэелүүлхээр абаһан социалис уялгануудаа урлан нарижуулагшаднай амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Жэлэй туршада 1060 дурадхал ороо һэн. Тэдэнэй 765-ыень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 357,7 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ. Энэ һайн дуранай эдэбхи үүсхэлтэ хэрэгтэ 389 инженер болон технигүүд хабаадалсаа. Тэдэнэй оруулһан 700 гаран дурадхалнуудай 460-ниинь ашаглалгада үгтэжэ, 222 мянган түхэригэй хэмжээтэй алмалта ба арьбалалта хэхэ арга олгогдоо гээшэ.

Локомотив-заһабарилгын цехэй ахалагша мастер Г. А. Жовтий, технолог Г. С. Абаров гэгшэд зохёохы бүлэг нүхэдтэеэ хамта жэлэй туршада урлан нарижуулгын 17 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Тэдэнэйнь ашаг үрэ 10 мянган шахуу түхэриг болоно. Главна технологой таһагай ахалагша технолог В. Я. Зотов, главна металлургын таһагай инженер Седунов, үйлэдбэриин таһагай начальник С. И. Топовский, электро-гагнуурша Петров гэгшэд хэрэгһээ гараһан станок шэнэдхэн түхеэржэ, хүндэ, ажал ехэтэй мөөр болон якориин детальнуудые автомат аргаар заһаха технологи урлан зохёогоо. Тэрэнэй ашаар жэл соо 30 мянган түхэриг алмаха арга мүн лэ олдоо. Иимэ жэшээнүүдые олоор дурдажа боломоор.

Эдэ баримтанууд хадаа манай предприятиин инженер болон технигүүдэй урлан нарижуулгын хүдэлмэридэ ямар зэргээр хабаадалсажа, али зэргын аша туһатай хэрэг бүтээжэ байһые гэршэлнэ.

Научно-техническэ бүлгэмэй совет, тэндэ ниитын хүдэлмэри хэжэ байһан инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажалай эмхидхэл нарижуулан һайжаруулха, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые элирхэйлхэ, тэдэниие үйлэдбэриин хэрэгтэ зорюулха асуудалда анхаралаа онсо табижа байдаг юм. Түбхын түрүүндэ хүдэлмэришэдэй ажаллахада таатай зохид эрхэ байдал хангаха, эрдэм ухаанай үндэһөөр ажалаа эмхидхэхэ, үйлэдбэреэ болбосон ёһоор эрхилхэ гэхэ мэтын гол шухала асуудалнуудта анхарал хандуулагдана.

Эрдэм ухаанай үндэһөөр ажалаа эмхидхэхэ зорилгоор үнгэрһэн жэлдэ 594 хэмжээ ябуулганууд манай заводто бэелүүлэгдээ һэн. Тэдэниие нэбтэрүүлһэнэй түлөө 143 мянган түхэригэй гаргаша хэгдэбэшье, 400 мянга гаран түхэригэй олзо оруулагдаха байһаниинь манда үнэтэй ушар болоожо үгэнэ бшуу.

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, тэдэнэй мэргэжэл, эрдэм шадабари дээшэлүүлхэ тухай асуудал тэдэнэй дунда ябуулдаг хүдэлмэридэ шиидхэхы һуури эзэлхэ ёһотой. Ушар нимэһээ заводто «Техническэ мэдээсэлэй үдэр» ходо зарлагдажа байдаг. Тиихэдэ «Наука и техника» гэжэ киноуниверситет хүдэлнэ, научно-техническэ туйлалтануудай удхые гүнзэгыгөөр ойлгуулха зорилгоор заводойнгоо «Локомотив» газетые хэрэглэдэг байнабди. Мүн референт-экспертнүүдэй бүлэг, техническэ информаторнууд ехэ үүргэ дүүргэнэ, харюусалгатай даабари бүтээнэ. Тэдэнэр техническэ шэнэ литература, патентнүүд, проспект болон катологууд тушаа ходо мэдээсэжэ байдаг, тусхай техническэ мэдээсэлэй хуудаһа болон бюллетень гаргадаг гуримтай. Мүн научна болон техническэ шэнэ юумэнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ шухала тушаа дурадхал оруулха, тэдэнэй дүүргэлтые хинаха эрхэтэй юм. Гадна манай заводой үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай 350 шахуу институт болон предприятинуудтай холбоо барисаа байгуулланхайбди.

Залуу мэргэжэлтэдые зохёохы хүдэлмэридэ үргэнөөр хабаадуулха асуудал мүн лэ парткомой үдэр бүриин анхарал доро байна. Тэдэнэй зохёохы хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсохо, мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлхэ арга боломжо манда дүүрэн бии. Тэдэнэрээ дэмжэхэ, бэрхэшүүлынь дэбжүүлхэ талаар ... мэри ябуулагдана. ... һэн жэлдэ 58 хүн ... технигэй тушаалда ... һэн, 64 хүнэй ту... даае дээшэлүүлһэн ... луу мэргэжэлтэд саг ... са, һургуулида эль... ститут болон техникум... ноор олон хүн һур... тайгаар тэдэнээ дүү...

Инженер болон ... зохёохы ажал ябуул... жүүлхэ, тэдэнэрые ... ческэ дэбжэлтэ хурд... тэ харюусалгатайгаар ... ха зорилгоор эмхид... хүдэлмэримнай өөр... талые харуулжа байд... лэй-техническэ түсэб... ябуулгануудые бэелүү... нэ техникэ нэбтэрүүл... 1971 ондо 500 мян... хэригэй ашаг үрэ ... боломжотой байгааб... коллектив үнгэрһэн ... һөө үлүүлэн нэгэ ло... сажирска нэгэ вагон... һан, 811 тонно түм... нүүдые, 1336 тонно ... тонно бронзо шуд... байна. Ингажэ товар... бүтээхэ жэлэй түсэб ... цент дүүргэгдээ. бэ... бүтээсэ 1970 онойхи... хада, 3,7 процентээр ... Эдэ бүгэдэндэ манай ... техническэ хүдэл... оруулһан хубита ехэ ... дабтаха хүсэл түрэн...

Гэхэ зуура инжене... скэ хүдэлмэрилэгшэ... ябуулдаг хүдэлмэри... нууд огто үгы гэжэ ... гүйбди. Заводой инж... техник бүхэн адли ... хы эдэбхитэйгээр, ур... зэлтэйгээр хүдэлнэгү... дабаринь багадана, ... һуладана. Эдэ мэтын ... нуудые усадхаха ас... харалаа табиха гээш... хүдэлмэриин гол зо... нэгэн гэжэ тоолонобди.

Ц. А...
Улаан-Үдын Л... парткомой се...

Фотокорреспондент Ц. Цыренжаповай буулгаһан энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын трикотажна фабрикын үнинэй бүд нэхэгшэ Анастасия Владимировна Рабдановае харанат. Энэ нүхэрнай даабаряа һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг юм. Мүнөө коммунис ажалай ударник Анастасия Рабданова майн 1-нэй һайндэрые ажалайнгаа эрхим амжалтаар угтахые хүсэжэ байнхай.

Коммунис ажалай ударник Анна Ивановна Медведева Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикада 30-аад жэл соо хүдэлнэ. Тэрэ бэлэн болоһон сэмбэ бүдые хэмжэжэ складта тушаадаг. Хододоо оролдосотой шударгаар хүдэлдэг энэ хүн халаан соогоо 100 хэһэг сэмбэ хэмжэнэ. Оролдосотой бэрхэ ажалынгаа байхаһаа гадна, тэрэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Анна Ивановна профсоюзай цеховой коллектив-комитедэй гэшүүн юм. Тэрэнэй дүрэнь фабрикын хүндэлэлэй самбарта һуулгагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Медведева хүдэлмэридөө.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАА

«МАРИ ЧОДРА»

ЙОШКАР-ОЛА. (ТАСС). Республикын правительство Маридахи Поволжиин урда зүгтэ национальна паркын эмхидхэгдэхэ газар таһалжа үгөө. Тус паркые «Мари чодра» гэжэ нэрлэбэ. Ород хэлэн дээрэ оршуулбал, «Мариин ой» гэһэн удхатай.

Энэ нэрэнь тон зүйтэй. Илеть мүрэниие зубшан, үльгэрэйхидэл үзэсхэлэн һайхан ой— мачта гэхээр нарһад, залаатаһан хасууринууд, үргэн набшата дубууд, мёд үгэдэг клёнууд, сэгээн үнгэтэ хуһад нэмжынхэй. Ойнууд соонь олон янзын амитад бии. Энэ хизаар загаһаар исалдаг ехэ, бага нуурнуудтай.

Түрүүшын алхамууд хэгдээ. Гидроминеральна ноосөөр элбэг Клёновогорско бааза дээрэ курортнууд-элүүржүүлгын газар эмхидхэгдэхээр тодорхойлогдоо. «Союзгипролесхоз» гэжэ институдай Воронеждохи филиалай эрдэмтэд паркын проект тодорхойлон зохёоходонь Мариин модо тариг шадта туһалаа. Энэнь 30 мянган шахуу гектар талмайе эзэлхэ юм.

60 километрһээ дээшэ талмайтай паркын харгынууд, мүрэн ба нуурнууд тээшэ, захиргаанай байшангууд ба аяншалгын отогууд, спортын барилганууд ба эдеэ хоолой блогууд, элдэб павильонууд болон харалгын талмайнууд тээшэ ошохо ябаган зүргэнүүд зурылдаха.

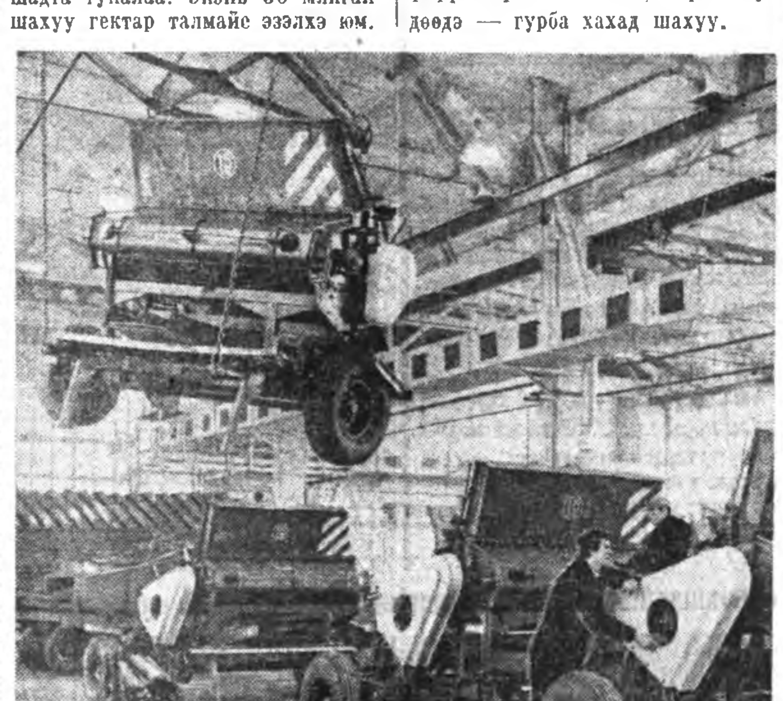
Бүхы хүдэлмэри Мариин АССР-эй Ой модоной ажахын министерствэдэ, мүн эдэ нютагуудта амаралтын баазануудтай эмхи зургаанууд болон предприятинуудта даалгагдаа.

В. АЛЕКСЕЕВ,
ТАСС-ай корр.

ХАДАЛИГ ХИЗААРАЙ СЕРВИС

ГРОЗНЫЙ. (ТАСС). Хуушан Атага гэжэ аулда ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха шэнэ байшан нээгдээ. Типовой проектээр баригдаһан хоёр дабхар байшан соо теле-ательс, оёдолой болон сабхиин мастерскойнууд, парикмахерска оронхой.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха 900 гаран предприяти мүнөө Чечено-Ингушта, тэдэнэй 400 гараниинь хүдөө нютагта хүдэлнэ. Юһэдэхи табан жэлэй турша соо республикын арад зондо ажаһуудалай талаар үзүүлэгдэхэ туһаламжын хэмжээн хоёр дахинһаа үлүүлхээр ехэ болохо, харин хүдөөдэ — гурба хахад шахуу.

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. **Хүдөө ажахын машина бүтээдэг Ухтомскын нэрэмжэтэ Люберецкэ заводой коллектив СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абахадаа, продукци худалдаха жэлэйнгээ түсэбые декабриин 27-до дүүргэхэ, нөөсэ аргануудые хэрэглэһэнэй, арьбалалтын гурим сахиһанай ашаар түсэбһөө гадуур 150 мянган түхэригэй нэмэри олзо олохо гэжэ шиидээ. 15 цех, 109 участок, 190 бригада социалис ажалай коллективэй хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө мүрысэжэ байнхай. Машина бүтээгшэд хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ. Продукци худалдаха январь, февралиин түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Силос хуряаха үндэр бүтээсэтэй «Вихрь» гэжэ шэнэ комбайнуудые бүтээхэ цех орон дотор түрүүлэн эндэ январьда ашаглалгада ороо. Завод энэ жэлдэ ороной полинуудта 7 мянган иимэ машина эльгээхэ түсэбтэй.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Вихрь» комбайн хабсаргаха цехтэ.

ТАСС-ай фотохронико.

КОЛХОЗОЙ ГЭШҮҮДЭЙ АНХАРАЛДА

ҺАЙНААР ХҮДЭЛБЭЛ—НАЙДАМТАЙ ТҮЛӨӨҺ...

«Ниитын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудай материальна урмашуулгые дээшэлүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1966 оной майн 16-да баталан абтаһан тогтоолой хүсэндөө хүргэгдэжэ эхилһэнһээ хойшо манайшье республика дотор үнгэрһэн наймадахи табан жэл соо колхозуудай ниитын үйлэдбэри нилээд хүгжөө. Энэ үе соо колхознигуудта заатагүй үгтэхэ ёһотой ажалай тогтомол түлөөһэнэй гурим бии болгогдожо, колхознигууд совхозой хүдэлмэрилэгшэдэйхидэл адли тарифаар салин хүлһэ абадаг болоо һэн.

Үнгэрһэн 1966—1971 онуудай туршада республикын колхоз, совхозуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, мүн хүн бүхэн хэды толгой адууһа, шубуу харууһалхадаа, ямар хэмжээнэй ажал хэхэдээ, хэды шэнээн түлөөһэ абахаб гэжэ тодорхой нормо, тариф тогтоогдоо юм. Тэрээнэй ашаар колхознигуудай ажалай түлөөһэнэй жэлэй фондын хэмжээн 2 процентээр дээшэлжэ, хэрбээ 1965 ондо нэгэ хүнэй хүдэлһэн үдэрэй түлөөһэн 3 түхэриг 8 мүнгэн болодог haa, 1970 ондо тэрэнь 3 түхэриг 83 мүнгэндэ хүрөө юм.

Тиигэжэ колхозник бүхэн урдань жэлдээ дунда зэргээр 798 түхэриг салин абадаг байһан haa, тэрэнь мүнөө 1073 түхэригтэ хүрөө. Энээнтэй хамта механизаторнууд, һаалишад, малшад, хонишод болон гахайшадай ажалай түлөөһэн 9-һөө 37 процент хүрэтэр дээшэлһэн байна.

Колхознигуудта һара бүри заатагүй үгтэжэ байха түлөөһэнэй гурим тогтоогдохоһоо гадна, эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр, гаргаша багатайгаар абаһанайнь түлөө тэдэндэ нэмэлтэ түлөөһэ, шан үгэхэ, зүбөөр урмашуулха хэмжээнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Гансахан урзанда жэлдэ эдеэ хоолой зүйл үйлэдбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө колхознигуудта 508 мянган түхэриг нэмэжэ түлэгдөө, мүн 30 мянган түхэриг шан үгтөө. Тэрэнһээ гадна, продукциин өөрынь үнэ сэнгые түсэбөөр хараалагдаһанһаань бүри хямдаруулһан, алмалта хэһэнэйнь түлөө 17 мянган түхэриг, «Мал ажалай мастер» гэһэн нэгэдэхи, хоёрдохи класстай хүнүүдтэ гол салингһаань гадуур 89 мянган түхэриг түлэгдөө. Тэрэшэлэн олон жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлһэн трактористнар, машинистнүүдтэ баһал хахад миллион шахуу түхэриг нэмэжэ түлэгдөө бшуу.

ТҮЛӨӨҺЭНЭЙ ШЭНЭ ГУРИМ ЮУГЭЭРЭЭ ИЛГААТАЙБ?

Таряашад, малшадай ажал индустриальна хүдэлмэрилэгшэдэйхидэ дүтэрхы боложо байна.

Гэхэтэй хамта колхознигуудай ажалай түлөөһэнэй гуримай үшөөл дутагдалтай байһаниие хараада абажа, тэрэниие улам нарижуулхын тула КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй 1971 оной апрелиин 14-нэй тогтоолтой тааралдуулан, 1971 оной октябриин 28-да РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет саашадаа колхознигуудта үгтэхэ ажалай түлөөһые яажа зүбөөр тогтоохо тухай тодорхой дурадхал баталһан байна.

Колхозуудай Уставые хүтэлбэри болгон, дээрэ дурсагдаһан дурадхалда үндэһэлэн, республикын хүдөө ажахын министерство ажалай түлөөһэнэй жэшээтэ гурим зохёогоо юм. Энээниень КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет 1972 оной мартын 28-да зүбшэн хэлсэжэ баталаа. Тиигэжэ өөһэдынгөө арга боломжо, эрхэ байдалые хараада абан, колхоз бүхэн өөһэдтөө зохистой ажалай түлөөһэнэй тодорхой гурим зохёожо, гэшүүдэйнгээ хамтын суглаан дээрэ баталха зэргэтэй. Тэрээн соонь хүн бүхэн ямар ажал хэһэнэй түлөө ямар хэмжээнэй гол болон нэмэлтэ түлөөһэ, шан абахаб гэжэ хараалагдаха ёһотой. Энээнһээ уламжалан, ажахы бүхэндэ хэгдэхэ хүдэлмэриин үдэр бүриин нормо табигдаха, нэгэ хүн хэды толгой мал харууһалхаб, ажалынь хэды шэнээн оньһожоруулагданхай байхаб гэжэ хуу тоологдохо ушартай.

Гэшүүдтэ заатагүй үгтэхэ ёһотой түлөөһэнэй шэнэ тариф хадаа совхозуудта 1971 онһоо хойшо хэрэглэгдэжэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, мүнөө түлөөһэнэй энэ шэнэ гуримда ороходоо, колхозой гэшүүд морёор, гараар хэгдэхэ ажалда, мүн мал ажалда хүдэлжэ байгаа haa, нэгэдэхи разрядаар урданайхиһаа 36 процентээр дээшэ түлөөһэ абаха болоно. Харин хоёрдохи разрядаар түлөөһэниинь — 26 процентээр, гурбадахи разрядаар — 14 поцентээр дээшэлхэ юм.

Мүн механизаторнуудай хэһэн ажалай түлөөһэн баһал шэнэ тарифай ёһоор 9-һөө 27 процент хүрэтэр нэмэхэ болоо.

ЯМАР КОЛХОЗ ТҮЛӨӨҺЭНЭЙ ГУРИМДА ОРОХОБ?

Финансова талаараа шанга шадалтай болоһон, удаан болзорой урьһа зээлиин үригүй, мүнөө жасадаа хүсэд хүрэхэ мүнгэтэй колхозууд нэн түрүүн энэ дээрэ дурадхагдаһан түлөөһэнэй гуримда орожо, гэшүүдэйнгээ ажалай түлөөһые шэнэ тарифаар үгэхэ аргатай болоно. Илангаяа сэбэр ашаг олзо горитой оруулдаг ажахынууд түлөөһэнэй энэ гуримда орожо ядахагүй байна.

Манай һанахада, байгша оной тэнгһээ хойшо Зэдын аймагай олонхи колхозууд («Мир» колхозһоо бэшэниинь), Хяагтын аймагай колхозууд («Заря» колхозһоо бэшэниинь). Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, «Родина», «Искра», «Коммунизм», Сэлэнгын аймагай XX партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ, Түнхэнэй «Сибиряк», Ахын аймагай колхозууд, Улаан-Үдын аймагай «Маяк», «Искра», «8-ое марта», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд түлөөһэнэй шэнэ гуримда орожо шадаха байна.

Түлөөһэнэй тарифна шэнэ гуримаар үшөө түлэжэ шадахагүй, экономикоороо үшөө һулашаг колхозууд дээрэ дурсагдаһан тарифһаа нэгэ заа доогуур хэмжээгээр түлөөһэ гэшүүдтээ үгэхэ гэжэ дурадхагдана.

Бэхижэнги экономикстой болоһон колхозууд гэшүүдэйнгээ ажалай түлөөһые абаһан, үйлэдбэрилһэн продукциинь хэмжээе, шанарыень хаража, бүхы оруулһан олзо доходойнь зэргээр үгэдэг болохо аргатай байна. Хүнүүдэй хэһэн ажалые сэгнэхэдээ, абаһан продукциень гүрэнэй худалдан абалгын сэндэ оруулжа тоолохо ушартай. Жэшээнь, үхэр малай шэгнүүрые нэмээһэнэй сэнгые мяха худалдан абалгын гүрэнэй сэнгээр тоолохо, абтаһан тугал, хурьгадай сэнгые түсэбөөр хараалагдаһан сэнгээрнь тоолохо болоно.

Энээнһээ урагша колхозуудта байһан түлөөһэнэй гуримда орходоо мүнөө хэрэглэгдэхэеэ байһан гурим хэдэн шэнэ онсо илгаатай, урдань хараада абтаагүй байһан шухала зүйлнүүд тэрээн соо оруулагдаа.

Нэгэдэхеэр, газар таряалан дээрэ хүдэлдэг бригада, звенонуудай гэшүүдтэ аккордно-шагналгын гуримай ёһоор, абаһан продукциинь центнер бүхэнэй түлөө, тэрэнэйнь шанарые харалсажа түлэхэ жэшээтэй. Абаһан продукциинь түлөө гүйсэд тоосоо хэхэһээ урда хүнүүдтэ бүтээһэн хүдэлмэриинь зэргээр (хахалһан, тариһан, харууһалһан газарайнь хэмжээгээр гү, али оньһон техникэдэ хэды саг соо хүдэлһэнэйнь жэшээгээр) III разрядай тоосоогоор түлөөһэн үгтэхэ ушартай. Морёор, гараар хэһэн хүдэлмэриин түлөө III, IV разрядаар, харин газар уһалагшад V разрядаар түлөөһэ абаха гэжэ тогтоогдоо.

Ургасын абтажа, амбаарта ороһон хойнонь колхознигуудтай дүүрэн тоосоо хэжэ, бүтээһэн ажалайнгаа түлөө урид абаһан мүнгыень тоолоод, тэрэнһээнь үлэһэн салингыень гүйсэд үгэхэ болоно.

ОЛОН ЖЭЛДЭ ҺАЙНААР ХҮДЭЛБЭЛ—ЕХЭ ТҮЛӨӨҺЭН АБТАХА

Хоёрдохёор, хэлсэһэн, хэһэнэйнь ёһоор бүтээһэн ажалайнь хэмжээе, абаһан продукциень харалсажа түлөөһэн үгтэхэ ёһотой. Тусхайлбал, бригада, звеногой бүтээһэн ажалайнь хэмжээнэй түлөө тариф, нормыень харалсажа түлэхэ шухала. Тиихэдээ таряа хуряалга дээрэ түрүүшын арбан хоногто һайнаар хүдэлжэ, ургаса гээлтэгүйгөөр абахынь тула тракористнар, машинистнарта—50 процент, мүн ургаса хуряалгада хабаадалсаһан бусад колхознигуудта тогтооһоной зэргээр түрүүшын арбан хоног соо баһал 30 процент нэмэжэ түлэхэ гэжэ заагдана.

Шэнэ дурадхалай ёһоор тари мал ургамал ногоое хорхой шабхай, үбшэнһөө хамгаалха ажалтай тушаалтад, мэргэжэлтэдэй ажалай түлөөһэн 10 процентээр ехэ болоо. Трактор, комбайн болон бусад орёо нарин машинада хүдэлжэ байһан эхэнэр механизаторнуудай үдэр, халаан соо хэхэ хүдэлмэриинь нормо бусадайхиһаа 10 процентээр бага болгогдоо.

Мал ажал дээрэ хүдэлэгшэдэй түлөөһые абаһан продукциинь зэргээр түлэхэдөө, түлөөһыень хэдэн жэл соо хэрэглэгдэхээр тогтоохоло дээрэ. Харин фермэ, гүүртэдэнь шэнэ оньһожоруулга, ондоо технологи нэбтэрүүлэгдээд, үхэр малайнь, шубуудайнь үүлтэрэй һайжаруулагдаад, үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэгдэдэг болоод байгаа һаань, түлөөһэнэйнь гуримые дахин хаража хубилгаха ушартай болоно. Жэшээнь, ...галшадай ажалай түл... ли жэл соо адляар ... харин хонин ажалда, ... малай гүүртэнүүдтэ ... түлөөһэн жэл соо ... гоор үгтэхэ ушартай. зарим малһаа проду... багаар абтаха үедэ ... үхэр малаа харууһал... лөө, ажалайнь түлөө... фондын 20 процент ... хэ юм.

КПСС-эй обкомой ... ликын Министрнүүд... тогтоолой ёһоор, ... АССР-эй габьяата ма... хүндэтэ нэрэ зэргэд... ажалай түлөөһэн 20... дээшэлхэ гэжэ тогто...

Адууһа малай аша... шэлүүлжэ, гаргашые... хоор хороогоод, прод... нарые һайжаруулһана... колхознигуудые урма... дэндэ жэлэйнь сали... центын хэмжээнэй ша... на. Абтаһан продук... бүхэнэй гаргашые ... өөрынь үнэ сэнгые т... раалагдаһанһаа бүри... һанай түлөө алмаһан ... 40 процентые хүн... гон үгэхэ зэргэтэй. М... ехэтэй, тарган мал... малшадые баһал урма... хала.

Колхозуудые ажала... нэй шэнэ гуримда о... тон харюусалгатай хү... лоно. Абтаһан проду... түлөөһэ үгэхэ, расце... хын урда фермэ, г... бригада, звено бүхэн... рнин даабари, гарга... наринаар табиха хэр... жэ тоо бүридхэл боло... ческа хүдэлмэрине ... сооной эрилтэдэ таару... байна.

Ажалшадай түлөөһ... гуримые зүбөөр нэбт... дабал, колхозуудта ... арга боломжые ашаг ... хэрэглэхэ, ажахын то... жүүлхэ, ажалай бүтэ... лүүлхэ, ниитын үйлэ... жөөхэ талаар колхозни... бөөр урмашуулха хэрэ... тайгаар шиидхэгдэхэ ...

Г. ...
республикын хүдөө ... министерствын кол... хэрэг эрхил...

ХУУДАҺАНДАМНАЙ:
- Пионернүүдэй ...хиин түүхэ.
- Вожатануудай ...аралда.
- Шэнэ шүлэг.
- Холын Дэрээнэй ...нин.

№ 28

БЭЛЭН БАЙГТЫ!

...ДЭТЭ ЭДИРШҮҮЛ, ПИО...РНҮҮД! В. И. Ленинэй нэ..., Ленинэй орденто Пио...дэй бүхэсоюзна эмхиин ...болгогдоhоор 50 жэлэй ой ...оной майн 19-дэ гүйсэхэнь ...дэнэт. Энэ хадаа имагтал ...гүлэй бэшэ, мүн бүхы со...дай hайндэр.

...унистнарай халаан тухай Ленинэй бодомжолhон гэ...бодол соохоо пионернүүдэй ...үндэлhэн. Ильич багша...диршүүлдэ этигэдэг, най...байгаа ха юм. **«Бидэ эсэгэ...орходоо hайнаар тэмсэнэ. Манай үхибүүд бидэнhээ ...р тэмсэхэ, тиимэhээ тэдэ...хаха»**, — гэжэ агууехэ эти...гээр Владимир Ильич хэлэ...байгаа.

...унис парти хүүгэдэй ком...эмхиие анхарал оролдол...треэлэн, урган хатуужаха ...ыень заажа үгэдэг. Эдир ...үүдэй эмхиие үдэр бүри ...рилхыень парти хадаа ле...комсомолдо даалганхай.

...ол. Энэ хугасаа соо Пио...дэй бүхэсоюзна эмхи алдар...ар дабхижа гараа. Тус ...зэргэдэ олон үеын совет ...хүмүүжүүлэгдэжэ гараад, ...ынь социалис барилгануу...тэйгээр хабаадаа, гартаа ...рин, Октябриин революциин ...тые олон дахин хамгаа..., мүнөө түрэл партиингаа ...эхэ түсэб бэелүүлэлсэжэ ...ха юм.

... ондо, Октябриин хубис...влаhаар табадахи жэлээ ...байхада, мүндэлhэн пионер...эмхи түүхэдэ үзэгдөөгүй ...юумэн hэн. Политическэ ...эй, бэеэ дааhан, коллек...шэнжэтэй — хүүгэдэй ...эмхи түүхэдэ байгаагүй. ...эмхи имагтал социалис об...до мүндэлхэ ёhотой байгаа. ...гэхэдэ, пионернүүдэй ...т зорилгоороо буржуазна ...одо харша юумэн ха юм.

...ЯБРИИН ИЛАЛТЫН ...үлээр жэл тойрон болоод ..., комсомол мүндэлбэ. Мүн ...ис үзэлтэй хүүгэдэй он...эмхинүүд бии болоо.

...дотор хүүгэдэй ниитэ эмхи ...олгохо эрилтэ ажабайдалнай ... Эндэ тэндэ мүндэлhэн эм...дые хаража үзөөд, партиин ...альна Комитет хүүгэдэй ...ис эмхи бии болгохыень ...олдо даалгаhан юм. Тиигэ...КСМ-эй ЦК 1922 оной фев...соо тус асуудалые зүбшэн ...н юм. Эгээл сэхэ сэбэр, ...е дүлэтэ үгөөрөө дахуулха ...й гэшүүдтээ пионернүүдэй ...н отряд эмхидхэхыень ...олдо даалгаа.

...оной февраль соо домог Преснидэ — Москвагай ...типографи шадар пионер...түрүүшын отрядуудай нэ...эдиршүүлhээ бүридэн мүн...hэн. Тэрэниие комсомолец ... Стремяков эмхидхэhэн.

...оной май соо комсомолой ...син 2-дохи конференци ...пионерскэ хүдэлөөн тухай ...харагдаа. Тиигэжэ манай ...дотор пионернүүдэй эмхиие ...нагүй байгуулжа захалhан ...юм. Тиигэжэ 1922 оной ...9-һөө алдарта Пионерэй мүн...түүхын хуудаhан тоолог...

...И. Ленин тон ехээр hонир...хоhон, сэдьхэлээ ханантяар пионернүүдэй хэрэгүүдые ажаглан анхардаг hэн.

Эдиршүүл энэ эмхиие ехээр хүндэлдэг байгаа. Юуб гэхэдэ, пионер болохоёо хүсөөшэд хаа хаанагүй олон байгаа бшуу. 1922 оной декабрь hара соо 4000, 1923 оной июньдэ 75.000 пионер тоологдожо байгаа. Энэ хадаа хүүгэдэй зүрхые пионернүүдэй эмхиин буляажа, хүндэлэгдэhэниие гэршэлнэ ха юм.

1924 оной январиин 21-дэ манай ороной, бүхы дэлхэйн ажалшан арадууд хүндэ гашуудалда абтаа hэн. Хүн түрэлтэнэй вождь В. И. Ленин нүгшөө.

1924 оной январиин 23-да ВЛКСМ-эй ЦК-гай Пленум зарлагдажа, Владимир Ильич Ленинэй нэрые эдир пионернүүдэй эмхидэ олгохо гэhэн тогтоол баталагдаа. Эдир пионернүүдэй эмхидэ Ленинэй нэрэ олгоhоной баяр ёhолол 1924 оной майн 23-да болоhон. Кремлиин Ехэ ордон соо партиин XIII съезд хүдэлжэ байhан байгаа. Майн 23-да съездын бүхы делегадууд Улаан талмайда гаража, пионернүүдэй парад хаража, Ленинэй хэрэгтэ үнэн сэхэ байхабди гэhэн тангаригыень шагнаа.

Зүб даа. Үнгэрhэн түүхэтэ үе соо Совет пионернүүд В. И. Ленинэй, Коммунис партиин хэрэгтэ хододоо үнэн сэхэ ябаа.

ТИИХЭДЭ БУРЯАДАЙ пионернүүдэй эмхи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин таhаршагүй хубинь болонхой aaб даа.

Буряад орондо хүүгэдэй коммунис хүдэлөөн 1923 онhоо эхилээ юм. 1923 оной март hарын эхээр комсомолой Прибайкалиин губкомдо зүблөөн зарлагдажа, хүүгэдэй коммунис хүдэлөөн тухай асуудал табигдаа hэн. «...Эдир пионернүүдэй эмхиие бии болгожо захалха» гэhэн тогтоол зүблөөн дээрэ баталагдаhан байгаа.

1923 оной апрелиин 27-до Дээдэ-Үдэдэ ГПТУ-гай ячейкын дэргэдэ 22 хүнhөө бүридэhэн пионернүүдэй түрүүшын отряд эмхидхэгдээ. Тиимэhээ тэрэ үдэрые Буряад орондо пионернүүдэй эмхиин мүндэлhэн үдэр гэжэ тоолодогбди. Пионернүүдэй түрүүшын отрядые губкомой инструктор Мила Славнина эмхидхэhэн. Газис Урманчеев, Феня Ершова гэгшэд түрүүшын вожатанар байгаа.

Тэрэл оной майн 30-да Буряадай автономито республикын тогтоогдоhон ушар хүүгэдэй коммунис эмхиие бэхижүүлгэдэ бүришье hайн нүлөөтэй байгаа.

Байн-байн хүдөө нютагуудта пионернүүдэй эмхи бии болгогдожо эхилhэн юм. 1923 оной түрүүшын хахадта Дээдэ-Үдэ, Троицкосавск мэтын хотонуудhaa гадна. Түнхэнэй, Эхирэд-Булгадай, Боохоной, Алайрай болон бусад аймагуудта пионерскэ отрядууд бии болоhон.

ОРОНОЙМНАЙ ПИОНЕРНҮҮД олондо туhатай ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байhаараа илгардаг. Мүн баhа Буряад оронойшье пионернүүд гараа hугсараад ябадаггүй. ехэшүүлтэй хамта олоной хэрэгэй түлөө тэмсэдэг байгаа. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха хэрэгтэ пионернүүдэй хубита мүн лэ горитой юм.

1929 ондо Пионернүүдэй бүхэсоюзна 1-дэхи слёт Москвада болоhон, бүгэдэ арадые hонирхуулhан юм. Д. Ж. Жалсабон, Д. Д. Зубаев, О. М. Атутова болон бусад Буряад ороной пионернүүдые гүлөөлжэ, слёдто хабаадаhан.

Социализмын түлөө тэмсэл тиимэшье бэлэн байгаагүй. Социалис индустриин, хамтын ажалай түлөө тэмсэлэй үедэ эдир пионернүүдэйшье шуhан адхардаг hэн. Шэнэ байдалай түлөө геройн үхэлөөр алдалhан Павлик Морозов тухай эдиршүүл, уншаhан байхат.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн манай арадай бата бэхи хүсые шалган, совет хүнүүдые дэлхэйдэ алдаршуулаа. Бүгэдэ арадаймнай ээм дээрэ туйлай ехэ бэрхэшээлнүүдэй тудаад байхада, эдир пионернүүд тэмсэлшэдэй зэргэдэ жагсалсаа.

Манай Буряад эдир пионернүүд дайнай hая эхилээд байхада, «Буряад-Монголой эдир патриот» гэhэн танк бүтээлгэдэ өөhэдынгөө үүсхэлээр 122 мянган түхэриг сутлуулжа тушааhан байха. Тимуровска хүдэлөөн үргэн дэлисэтэй болоо. Буряадай республикын Гэгээрэлэй арадай комиссариадай мэдээгээр 18 аймагта 224 тимуровска команда хүдэлжэ байгаа.

Дайнай хойто үеыншье, далаад онуудайшье пионернүүд «түрүүшынхидэй носооhон түүдэгые» унтаргаангүй ябана.

ВЛКСМ-эй XVI съезд 50 жэлэйнгээ ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтагты гэжэ Советскэ Союзай бүхы пионернүүдтэ хандаа hэн. Пионернүүдэй бүхэсоюзна IV слёдто хабаадагшад пионерскэ отрядуудай Бүхэсоюзна Марш эхилхэбди гэжэ комсомол ахадаа үгэеэ үгөө.

Буряадай пионернүүдэй эмхидэ 105 мянган пионернүүдые хамтадхаhан 3019 отряд тоологдоно. Манай бүхы пионернүүд, бүхы отрядууд «Хододоо бэлэн!» гэhэн маршда хабаадалсаа. Тэрэнэй дүн hайндэртэ гаргагдаха юм, илагшадай нэрэ мэдэгдэхэ.

Коммунис партиин алдарта хэрэгүүдэй түлөө тэмсэлдэ бэлэн байгты, пионернүүд!

М. МАХАНОВ,
ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь.

ТОО, БАРИМТА

☆ **Буряадай пионернүүдэй эмхидэ 105000 гэшүүдые хамтадхаhан 3019 отряд тоологдоно.**

☆ **1971 ондо Буряадай пионернүүдэй гараар 4350 тонно түмэрэй хаядаhан суглуулагдаа.**

☆ **Республикын 80000 эдир армейцүүд «Зарница» гэжэ Бүхэсоюзна сэрэгэй-спортивна нааданда хабаадалсана.**

☆ **Хэдэн мянгаад пионернүүд hурагшадай үйлэдбэриин бригадануудта оролсон, колхоз, совхозуудай фермэ, поли дээрэ хүдэлнэ. Ойн эдир харууhалагшад 100-гаад мянган гектар ой модые түймэрhөө hэргылнэ. Чукоткын хахад аралай пионернүүдэй байшангай барилгада мүнгэ зөөри оруулалсана.**

Вожатанарай анхаралда

ОКТЯБРЯТА ПИОНЕР БОЛОХОНЬ

МҮНӨӨ ЖЭЛДЭ 3-дахи классга hуража ябаhан ши, бишыхан октябрёнок, пионер болохоёо бэлдэжэ байнаш. Апрелиин 22-то, Владимир Ильич Ленинэй түрэhэн үдэр Советскэ Союзай пионерэй баярта тангариг хонгёо хурса хоолойгоор хэлэжэ, хүзүүндээ улаан галстук зүүхэшни.

— Пионерскэ организациин бии болгогдоhоор 50 жэлэй гүйсэhэн ойн баярта жэлдэ пионер болоhон хүм,— гэжэ хожомой эдиршүүлдэ хөөрэжэ ябахалши. Зүб даа, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерскэ организациин 50 жэлэй ойн баяр имагтал мүнөөнэй пионернүүдэй hайндэр бэшэ бшуу. Таанарай эжы, абанар, төөдэй, таабайнар анхандаа пионер ябаhан, хүзүүндээ улаан галстук зүүжэ, барабан, горнын hүр жабхаланта хүгжэм доро алхалжа үзэhэн зон байха. Тиимэhээ пионерэй 50 жэлые өөhэдынгөө hайндэр гэжэ тоолохо эрхэтэй бшуу.

Эдирхэн октябрёнок! Эжы, абадаа, төөдэй, таабайдаа хандажа, пионер ябаhан тухайдань хөөрүүлэ.

* * *

Тиихэдэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна пионерскэ организациин Центральна Совет ойн баярые угтуулан, апрель hарада бүхы октябрятануудай hайндэрэй долоон үдэр үнгэргэхэ гэжэ шиидхэбэри гаргаба:

1. Апрелиин 22-то баяр ёhололой оршон байдалда октябрятануудые пионертэ абаха үдэр;

2. Апрелиин 23-да — наадаэрхилхэ, нааданхайнуудые хэхэ үдэр;

3. Апрелиин 24-дэ — Совет республикануудай октябрятануудай хани нүхэсэлэй үдэр;

4. Апрелиин 25-да — спортын үдэр;

5. Апрелиин 26-да — номой үдэр;

6. Апрелиин 27-до — ажалай үдэр;

7. Апрелиин 28-да — октябрятануудай вожатанарай үдэр.

hайндэрэй энэ долоон үдэр hаяхан пионер болоhоншье, мүн 1-дэхи, 2-дохи классуудта hуража байhаншье багашуулда адли хамаатай. Октябрятануудай hайндэрэй долоон үдэр хүхюугээр, оролдосотойгоор үнгэргэгдэхэ ёhотой. «Мүшэхэн» гэhэн шэглэлээр ябаhан пионернүүд, октябрятанууд хэhэн юумэнэйнгөө дүн гаргаха, шэнэ юумэндэ hураhанаа, юу хэжэ шадаха болоhоноо хэлсэхэ. Хэн хэды ном уншааб, өөртөө туhатай юу ойлгооб гэжэ хөөрэлдэхэ, тиихэдээ В. И. Ленин тухай номуудые олоор уншаhан октябрёнок нүхэдтөө hонин юумэ хөөрэхэ байха. Юрэдөө, hайндэрэй долоон хоногые hайнаар үнгэргэхэеэ эртээнhээ бэлдэгты.

ПИОНЕР БОЛОХОЁО БАЙҺАН ЭДИР ХҮБҮҮД, БАСАГАДАЙ АНХАРАЛДА

— ПИОНЕР, СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ХЭРЭГЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛДЭ БЭЛЭН БАЙ!—гэhэн уряада пионер иигэжэ харюусадаг:

— ХОДОДОО БЭЛЭН!

Пионер болоходоо хэлэхэ ёhотой Советскэ Союзай пионерэй баярта тангаригай оршуулга «Хонхын» 27-дохи номерой хуудаhанда (манай газетын февралиин 17-ой номер хара) толилогдоо hэн.

Пионернүүд баhа өөрын хуулитай юм. Пионер боложо, хүзүүндээ улаан галстук зүүhэн эдиршүүл тэрэ хуулияа тон нангинаар сахижа ябаха уялгатай. Пионерэй хуулиие хадуужа ябагты:

ПИОНЕР ХАДАА ЭХЭ ОРОНДОО, ПАРТИДА, КОММУНИЗМДА ҮНЭН СЭХЭ БАЙДАГ.

ПИОНЕР КОМСОМОЛЕЦ БОЛОХОЁО БЭЛДЭДЭГ.

ПИОНЕР ТЭМСЭЛЭЙ БОЛОН АЖАЛАЙ БААТАРНУУДТА АДЛИ БАЙХАЯА ОРОЛДОДОГ.

ПИОНЕР АЛДАЛҺАН ТЭМСЭЛШЭДЭЙ ДУРАСХААЛЫЕ ХҮНДЭЛДЭГ, ЭХЭ ОРОНОЙНГОО ХАМГААЛАГША БОЛОХООР БЭЕЭ БЭЛДЭДЭГ.

ПИОНЕР — ХУДАЛААР ХЭЛЭДЭГГҮЙ, ҮНЭНШЭ НҮХЭР, ҮНЭН ЮУМЭНЭЙ ТҮЛӨӨ ЗОРИГТОЙГООР ТЭМСЭДЭГ.

ПИОНЕР — ОКТЯБРЯТАНУУДАЙ НҮХЭР, ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ.

ПИОНЕР — БҮХЫ ОРОНУУДАЙ, МҮН АЖАЛШАДАЙ ХҮҮГЭДЭЙ ХАНИ НҮХЭР.

Ц-Д. ДОНДОКОВА

САЛЮТ ШАМДА, ПИОНЕР

Хабарай наран уряалжа,
Һагшана дээрэмнай туяагаа,
Улаан тугнай наранай туяатай.
Урагшаа гэhэн уряатай.
Түрэл Оромнай уудам даа,
Түмhэтэ хангалынь уужам даа.
Хаhам дуулаха сагтаа,
Харгым дуудаха замдаа.
Хүнэй хүбүүн харгыда гэдэг,
Хүн болохо багаhаа элирдэг.
Хүхэ тэнгэридэл уудам руу
Хүүесэ дабшахаб хүхюу.
Ажабайдалай шэжэмдэ,
Агуу Ленинэй хэрэгтэ
Эдир пионер бэлэмби,
Эжын эрхэ бэшэлби.
Салют шамда, пионер,
Сагшни үүдээ нээгээл!

УРЯАЛАЙ БЭШЭГ

Уряалай бэшэг Хабартаа
Уряажа ябуулая хамтадаа.
Наранай туяагаар бэшэхэбди,
Набшатай хомпёортодо хэхэбди.

Шэнэhэнэй мохёор ласадаад,
Сэнхирхэн хайрсаг руу табяад,
Хүлеэхэбди айлшан Хабараа,
Хүндэлхэбди ерэхэдэнь
хабараа,

* * *

Абгай хабар ерээ лэ,
Алтан бүмбэгэ шэдээ лэ,
Хабарай «вратарь» шангал ха,
Хамгаалагшадшье бараг лэ ха,
Үдэр дааса «бүмбэгэ»
Үүдэ руу ороногүй, бүмбэрнэ.

***

Үхибүүдэйшье команда зэhээ,
Өөhэдынгөө бүмбэгэ шэдээ.

Капитан, капитан, хаанабши,
Командадаа ерэхээ яанабши?

Багахануудшье hаа Бразилитай
Бараг туршаад үзэхэбди.
Манайш дунда Пеле,
Магад, байха гэлэй.
Хүдэр шанга балсандаа
Хүбүүд бидэ найдаял даа.
Хүрөөд лэ ерэ, капитамнай,
Хүлеэнэбди, бүмбэгөө барнихай.

* * *

Хүндэтэ сэсэгүүд манайдаа
Хүрэжэ ерэгты, баярлахаб.
Хүл доогууртнай хибэсээ
Хүрьhэтэ дэлхэйм дэлгээ.
Алтан туяа наранайнгаа
Аяга соогууртнай аягалхаб.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зэдын аймагай Үшөөтын hургуулиин 4-дэхи класста Зоя Доржиевна Лумбунова пионернүүд тухай найруулга бэшүүлхэеэ бэлэдхэл хүүлэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ХОНГЁО АЯЛГА ЗЭДЭЛНЭ

Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ пионернүүдэй байшан Хяагта хотодо оршодог. Тэрэ байшан республика дотор пионерскэ хүдэлмэриин түб гэжэ тоологдодог.

Үнэхөөрөөшье, тэндэ хүүгэдтэй ехэ hонин хүдэлмэри хэгдэдэг. Уран оёдолой, модоной hиилүүрэй, фото болон киногой гэхэ мэтын кружогууд олон жэлэй туршада хүдэлжэ байдаг. Мүн баhа техническэ модельнүүдые бүтээлгын кружогто хүүгэд дуратайгаар ябадаг. Хүүгэдэй техническэ бүтээлнүүдые харуулhан республиканска выставкэдэ Хяагтын пионернүүдэй байшан хоёрдохи hуури эзэлhэн юм.

Зүүн Сибириин соёлой институт дүүргэhэн П. Н. Макрянин гэгшын хүтэлбэрилдэг пионернүүдэй дуунай ансамбль ехэ хүдэлмэри ябуулна. Республиканска харалгада, мүн аймаг доторнь литература болон искусстваар үнгэргэгдэхөөр хараалагдаhан декадада бэлдэжэ, яhала гоё-ниуд дуунуудые бэлдэнэ. Жэшээнь, Р. Рождественскиин үгөөр композитор Фельцманэй найруулhан «Мүнхэ наhан тухай баллада» гэhэн дууе ямар hүр жабхалантайгаар дуулана гээшэб! Бүхы ябуулжа байhан хүдэлмэринь В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин 50 жэлэй hайндэртэ бэлэдхэл болоно.

А. ЦЫБИКЖАПОВА.

РАССКАЗ

О Ю У Н А

...манай дорьбоото хүгжэм ...эжэ, Оюунын нюргаар жэр...рhэндэл болобо. Хоорон...алхам зайтайгаар жаг...hан отрядуудай пионер...руун гараараа салют үгэн ... Оюуна, хамта hурадаг ...даб дээрээ салют үгэхэ ... Тэдэнэр мүнөөдэр лэ ...үүд боложо, хүзүүндээ ...алстук уяулхань.

...м-та-та, трам-та-та!» — гэтэр ...шад барабанаа нээрүүлнэ. ...дүү! Дүү-дүү-дүү! Дү-дүү, ...дү-дүү, дү-дүү, дүү-дүү-... ...гэжэ горныйн хонгёо аялга .... Барабаншад, горншодой ...дружинын тугшан хоёр гараа ...таа дээрэ үргэн алхална. ...Оюунын аха Жаргал. ...hурадаг хадань тэрэниие ...ын тугшан болгоhон юм. ...ехэл омогорходог, нүхэд ...аа hайрхан татажа хөөрэ...

...алай хоёр тээ тугшанай ...нүүд — Гриша, Баярмаа ... Гриша буряад хэлэтэй ...үүн. Гоёор дуу дууладаг, ...юу хүбүүн. Ьургуулиин ...а Гришын дуу дуулахада, ...альганайнгаа хордотор та....юм.

...маа баhал бэрхэ hурадаг. ...«Артек» ошожо ерээ hэн. ...а Оюунын hурадаг классай ...«Артегтэ» украин хатарта ...ерээ. Тэрэнээ гурбадахи ...идта заажа үгөө hэмнай. ...хойто-саада жэлhээ тугша...систент болохоб даа», — гэ...ина hанаандаа шэбшэнэ.

...дружинын эхиндэ байлгаг... дружинын түрүүлэгшэ, най...классай hурагша Лида Ко...нёо хоолойгоор иигэжэ ко...ба.

...Дружина, сэхэ бай!

...ээд сэрэгшэн шэнгеэр ал...ахалагша вожатадаа дүтэл...даhан улаан пилотко тар...ройдо яажа торсолдоноб ...аар. Лида вожатынгаа ...сон сасуу салют үргөөд, ...илдхэбэ:

— Нүхэр ахалагша вожата! Зоя Космодемьянскаягай нэрэмжэтэ пионерскэ дружина Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаhан сборто бэлэн болоод байна. Рапорт тушаагдаба! — гээд баhа гараа ёhолон үргэбэ. Ахалагша вожата харюудань гараа баhал ёhолон үргөөд:

— Рапорт абтаба! — гэбэ. — Вольно!

— Вольно! — гэжэ Лида дружина тээшэ хараад дабтаба. Һүүлдэнь Оюунын үбгэн абада үгэ үгтэбэ.

— Хүндэтэ ашанар! — гэжэ Оюунын үбгэн аба үгэеэ эхилбэ. — Агууехэ Ленин багшын түрэhэн үдэр пионер болохоёо байhан эдиршүүл! — гээд гурбадахи класс тээшэ эрьебэ. Оюуна үбгэн абатаяа нюдөөрөө уулзашаба. Үбгэн абынь нюур ондоо болошоhон шэнги. Шатаhан хүдэhэн шэнги, томошье, жэжэшье уршалаада баригдашаhан шарайнь хэзээ хэзэээнэйхиhээ шэрүүн болошоhон шэнги. Уршалаануудыень тоолохо гэhэндэл, Оюуна үбгэн абынгаа урдаhаа алдангүй гэтэбэ. Хэдэхэн секундын туршада аша басагаяа харан зогсоод, Шарлуу үбгэн үгэеэ саашань үргэлжэлүүлбэ:

— Таанар жаргалтай сагта түрэhэн хүүгэд гээшэт. Эдирхэн наhандаа эрдэмдэ hуража ябахаhаа hайхан юумэ дэлхэй дээрэ байхагүй. Урданай үхибүүд долоо-найма наhанhаа хони адуулжа, ехэшүүлээр адли үбhэ сабшажа ябадаг юм hэн. Бишье баян Холхойндо найма наhатайhaa hуулганшан болоhон, тоо томшогүй олон хониень адуулалсадаг болоо hэм. Хүлhэниинь гэхэдэ, энэ тэрэ арhа шүрбэhэнэй таhардаhан, эдеэнэй үлөөдэhэн. Нэгэ муу түлгыень шонодо барюулаад, бодохоёо белиторoo сохюулаа бэлэйб...

Оюуна үбгэн абынгаа хөөрөөе олохон дахин шагнаhаншье hаа, баhал hонирхоно. Егортоной зуудаг нохойдол адли томо хүхэ шоно үбгэн абыень зуухаяа hанаад, үрзэгэр муухай түлгэдэ аhажа байhан мэтээр нюдэндэнь харагдахадал гэбэ...

Хүнүүд үбгэн абыень «хуушанай коммунист» гэжэ юундэ нэрлэдэг гээшэб даа? Хуушан, шэнэ коммунист гэжэ байдаг юм аабы? Байза, үдэшэ гэртээ ошоод, үбгэн абаhаа асууха байна...

Гэнтэ нэрьемэ шангаар альга ташалган болоод, Оюунын бодолые таhалжархиба. Үбгэн абань үгэ хэлэжэ дүүргэə. Үшөө юун гэжэ хэлэhэн байгаа хаб? Юундэ Оюуна шагнангүй hалашаба гээшэб?

— Мүнөө бидэ гурбадахи классай hурагшадые, эдир октябрятануудые Владимир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна пионерскэ организациин зэргэдэ абахамнай гээшэ, — гэжэ ахалагша вожата шангаар соносхобо. Оюунын зүрхэн сохилоод, шэхэниинь халуу бусалшаба. Саашань хамаг юумэн зүүдэн шэнгеэр үнгэршөө. Дружинын тугай урда зогсоод, Советскэ Союзай пионерэй тангариг торожо, тогтожо байгаад хэлэhэнээ элеэр hанана.

Муу юумэнь юун бэ гэхэдэ, дружинын сборой дүүрэмсээр, Жаргал ахань ойронь ерэжэ, Оюуные амаршалхын орондо, шэхыень шангаар мушхаба:

— Тангариг шамда hайнаар сээжэлдүүлээ хамнайб. Юундэ тороо бши? — гэжэ уурлаба. Оюуна гомдоhондоо уйлашаба.

Оюуна ехэл уруу дуруухан юумэ гэртээ ороод, сүүмхэеэ үлгэдэг газартаа үлгэбэ. Пальтогоо тайлаад, баhал үлгэбэ. Хүзүүндэнь пионерэй галстук дүлэ бадарhан мэтээр улаабхина.

Ашанарhaa түрүүн гэртээ ерээд сайлажа hууhан үбгэн абань Оюунаяа шарайшалаад, иигэжэ асуугаа:

— Оюуна, яагаабши? Пионер болоhон хүн иимэ ууртай байдаг юм гү?

— Һэ! Жаргал ахай шэхыем мушхаа бэшэ гү? — гээд Оюуна уйлашаба.

— Юундэ?

— Та-та-танга-риг хэлэ-хэлэ-хэхэдээ тороош гэнэ, — гэжэ байжа Оюуна hүгшаба.

— Басаганайм шэхэ мушхахадаа яагаа шүдхэр гээшэб! Байза, ерэг даа, миил яагша аабиб, — гээд үбгэн абань үгы байhан Жаргал ашаяа хараашаба. Үбгэн абадаа үмөөрүүлхэдээ, Оюунын хорон гаража, нэгэ бага уушхарба хэбэртэй.

Үбгэн абань ялхиргаhаар, өөрынгөө таhалгада орожо, нэгэ хэдыхэн болоод, Павлик Морозов тухай ном гартаа бариад гараба:

— Мухамни! Пионер болоhондошни баярлажа, үбгэн абашни амаршална гээшэб. Энэ хүбүүн пионер байhан юм, хулаагуудай гарhаа унаhан. Унша, өөртөө туhатайгаар унша, — гээд Оюунын гарта барюулба. Хожомоо комсомол, тиигээд коммунист болохош. Эхэ, эсэгынгээ нэрые hайнаар нэрлүүлжэ ябаарай!..

Оюуна баярлаhандаа, үбгэн абынгаа хүзүүндэ аhажа, доошонь тонгойлгоод, далан уршалаатайшье hаа, hалхи, наранай хангалтай хасарыень таалаба. Жаргал ахадаа гомдоhон гомдолhоонь юуншье үлөөгүй, досоонь нара ногоо татажа байгаа hэн.

Ц. ДОНДОГОЙ.

УРАН БЭЛИГЭЙ ЭХИН

Тэрэ үдэшэ Дэрээнэй дунда hургуулиин актова зал соо хүнүүд олоор сугларaa бэлэй. Үхибүүдhээ гадна, үндэр наhатай үбгэд, хүгшэдшье ерэнхэй.

Уданшьегүй хүшэгэ хоёр тээшээ задаран нээгдэжэ, сценэ дээрэ нэгэ хэды үбгэд гүбэр-шэбэр гэлдэжэ, бурханда зальбарна янзатай.

— Иэ, Балсановай хүбүүн мүн лэ. Үбгэнэй абари зан, түхэл маягые мэдэхэнь гайтайл.

Иигэжэ наймадахи классай бэлдэhэн Н. Дамдиновай «Энгэтын дабаанай эзэн» гэжэ нэгэ акттай зүжэг табигдажа, сугларагшадые нилээд hонирхуулаа hэн. Буряад хэлэ, литература заадаг багша А. Ц. Чойропова энэ зүжэгые найруулан табижа, бүришье ойлгосотой уян нугархай болгоо. Гол рольнуудтань 8-хи классай hурагшад Дудеев Валера, Банзарова Сэндэмэ, Галсанов Жаргал гэгшэд наадажа, ялас гэмэ тодо hонор образуудые харуулжа шадаа. Шажан мүргэлэй хархис муухай удхые балшыса элишэлhэн зүжэг бүгэдэниие hонирхуулаа.

Тус hургуулида класс классаараа зүжэг гү, али уран hайханай концерт бэлдэжэ, урид актова зал соогоо табяад, hүүлээрнь соёлой байшанда, холын хүдөө культбазануудта табидаг заншалтай.

Уран hайханай бүлгэмдэ бүхы классуудай hурагшад хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа мүлин нарижуулдаг гээшэ.

Һургуулиин агитбригадада 7, 8, 9 ба 10-хи классуудай hурагшад оролсодог. Концертынгээ программа уридшалан хэлсээд, hүүлээрнь бэлдэжэ ородог.

Хүн зон шэмээгүйхэн шагнана. Ендэр дээрэhээ композитор Б. Гомбоевой «Хабарай дуун» долгисон зэдэлжэ, урма зориг бадаруулна. Ажалай hүүлээр клубта ерэhэн хүнүүд аялга дуу шагнахадаа эсэhэнээ мартажа, hөөл баяртай юумэ гэртээ бусадаг. Хэн иимэ ирагуу гоёор дуулана гээшэб? Арбадахи классай hурагша Башидаева Рима. Комсомол басаганай хабаадалсаагүй концерт гэжэ байдаггүй. Гадна уян нугархай хатар гүйсэдхэжэ, харагшадые баясуулдаг. Дэлхэйн арадуудай хатар наада сортоотой гоёор гүйсэдхэдэг. Тиигэжэ 9-хи классай hурагша Батуев Сергейтэй хамта буряад арадай «hээы гэр» гэжэ хатар уян нугархайгаар, өөрын онсо маягтайгаар хатаржа, нютагайхидаа баясуулhан байха. Аймагай уран hайханай харалган дээрэ эрхимлэhэн юм.

Үгышье hаа, 4-хи классай hурагша Очирова Лариса поэт Марк Лисянскиин «Эхэ орон» гэжэ шүлэг уран хурсаар уншажа, түрэлхидөө, багшанараа баясуулаа.

Арбадахи классай hурагша Будаева Анна мэдээжэ совет композитор С. Туликовай «Росси — миний эхэ» гэжэ дуу hүрөөтэй гоёор дуулажа, согтой доршун үхибүүдэй Эхэ орондоо хэлбэришэгүй дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэжэ байhаниие харуулдаг. Тиихэдэ долоодохи классай hурагша Будаев Даба концерт бүхэндэ хабаадалсажа, ирагуу гоёор дууладагаараа хүнүүдые баясуулдаг.

Сценэ дээрэ бүришье бишыхан үхибүүн гараад, «Моришон» гэжэ хатар гүйсэдхэжэ оробол даа. Энэ хадаа бэлэдхэлэй класста hуралсадаг Зандараев Эдик гээшэ. Аймагай уран hайханай харалгада хабаадалсажа, магтаалда хүртэhэн байха. Үгышье hаа, Майоров Женя сценэ дээрэ гараад, композитор Чингис Павловай «Адуушанай дууе» ирагуу гоёор, шог ёгтойгоор дуулаад, бүгэдэниие баясуулдаг.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулжа, «Уужам даа, Эхэ оромни» гэжэ уран зохёолой монтаж бэлдээд, уран hайханай аймагай харалга дээрэ уншажа, магтаал hайшаалда хүртэhэн байна. Энэ монтаждань 17 үхибүүд хабаадалсана. Арбан табан союзна республиканuудай арадуудай хубсаhа үмдэнхэй, арад бүхэнэй үмэнэhөө уран шүлэг уншажа, 50 жэлэй туршада туйлаhан амжалтыень хэлэхэнь бүришье ехэ удха шанартай. Аха дүү совет арадуудай хани барисаан элирэн гарана бшуу.

Һайн таланъ гэхэдэ, Дэрээнэй дунда hургуули агитбригадынгаа хүдэлмэри амяарлан хэдэггүй, харин совхозой парткомтой, сомоной Соведтэй саг үргэлжэ зүбшэлсэжэ хүдэлдэг жэшээтэй.

— Концертынгээ репертуар зохёоходоо, нилээд ядарнабди. Һүүлэй үедэ уянгата гоё буряад дуунууд яhала олошороо. Зүгөөр нэгэ акттай зүжэгүүд угаа хомор. Тиихэдэ шог ёгто үгүүлэл, богонихон сценкэ гэхэ мэтын тон шухала зүйлнүүд үгы шахуу. Арадай уран бүтээлэй республиканска байшан hара бүхэндэ репертуарна хуудаhа гаргадаг aaб даа. Теэд тэрэнь заримдаа дан халирхай удхатай, сценическэ маяг шэнжэгүй байдаг. Энээн тушаа бодожо үзэхөөр болоо, — гэжэ тус hургуулиин уран hайханай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэ, түүхын багша Анна Николаевна Делбонова хэлэнэ.

М. ОСОДОЕВ.
Хурамхаанай аймаг.

ШЭНЭ ХАЛААН НЭМЭБЭ

Наймаалагшадай олоор дуталдадаг дээрэhээ аймагай зарим магазинууд заримдаа хаалгатай байхаяа hанадаг. Имнэ байдалhаа гараха зорилготойгоор Мухар-Шэбэрэй аймпотребсоюзай дэргэдэ наймаалагшадай зургаа hарын hургуули үнгэрэгшэ намар нээгдэhэн юм.

Аймагай сельпо, совхозрабкоопуудhаа эльгээгдэhэн 22 хүн наймаалалгын дүй дүршэл шудалhанайнгаа удаа hаяхан шалгалта барихадаа булта hайн hураhанаа харуулба. Һурагшадта зорюулан аймпотребсоюзай мэргэжэлтэд, энэ hургуулиие даагша В. И. Максимова, захил хэдэг столой ахалагша товаровед Е. Н. Митрофанова, эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгэй талаар экономист Л. А. Полуянова болон бусад хэшээл үнгэргөө.

Һурагшад ном үзэhэнэйнгөө удаа гурбан hарын туршада сельпо, совхозрабкоопуудай магазиннуудта дүршэлтэй наймаалагшадтай хүдэлмэрилөө. Мухар-Шэбэрhээ К. Иванова, А. Козлова, Хушуун-Үзүүрhээ М. Кравцова. Түгнэhөө Я. Дамбадугарова болон бусад шалгалтаяа эрхимээр барижа, бэрхэ наймаалагшад болохо байhанаа харуулаа.

Наймаалагшадай зэргэдэ 22 хүнэй нэмэжэ жагсабашье, магазинуудые хүсэд хангахын тула үшөө 20 гаран хүн хэрэгтэй. Тиимэhээ апрелиин 25-hаа hургуули хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ. Хоёрдохи шатын hуралсалда мүн лэ хорёод хүн хабаадуулагдахаар хараалагдана.

Б. ЖАМБАЛОВ.

Москвагай сатирын театр Н. В. Гоголиин «Ревизор» гэжэ комедиие табижа харуулба. Театрай главна режиссер РСФСР-эй арадай артист Валентин Плучек энэ зүжэг табяа. Режиссёрынь — Ю. Козловский, шэмэглэн гоёогшонь — В. Левенталь, композиторынь Ю. Буцко.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгhөө сценэ.

ТАСС-ай фотохронико.

НЮТАГ НЮТАГҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

СЭЛЭНГЭ

ҺУРАГШАДАЙ НААДА ХАРАЛГА

Пионернүүдэй организациин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан аймагай hургуулинуудай уран hайханай наада харалгада мүнөө жэл 800 гаран hурагшад хабаадаа. Олон коллектив яhала hонирхолтой программа харуулба.

Хүдөөгэй hургуулинуудай дундаhаа Ноёхоной hургуули онсо шалгараhан байна. Тус hургуулиин хатар наада гүйсэдхэгшэд бусадhаа бэрхэ байжа, дээдэ сэгнэлтэдэ хүртөө.

Һургуулиин библиотекарь О. С. Амоголонова хатар нааданда абьяастай бэрхэ хүн. Тиимэhээ хүүгэдые хүтэлбэрилжэ, хатарта hургаа ха юм.

Удаадахи hууринуудта Новоселенгинскын, Юрөөгэй дунда hургуулинууд гараhан байна.

Городой hургуулинууд соохоо 1-дэхи hуурида хүртэхөөр коллектив байгаагүй. Гусиноозерскын 1-дэхи hургуули 2-дохи hуури эзэлээ. Энэ hургуулида эдир дуушад ехэ hайнаар бэлдэгдэдэг. Тиин тус hургуули жэлhээ жэлдэ дуушадаараа шалгардаг болонхой.

ХЭНЭЙ НЮТАГ ҺАЙХАН БЭ?

Иимэ конкурс аймаг дотор соносхогдоhон юм. Тэрэнэй ёhоор, hургуулиин пионернүүд өөhэдынгөө таhагые уран hайханаар шэмэглэхэ, элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангаха, түрүү hуури эзэлхын түлөө оролдохо байhан.

Конкурсын дүн гаргахада, Бараатын, Юрөөгэй, Жаргалантын, Новоселенгинскын пионернүүдэй таhаг үндэрөөр сэгнэгдэжэ, hайшаалда хүртөө.

Л. СЛЮНКИНА.

ПРИБАЙКАЛИ

ШЭНЭ МАГАЗИН

Аймагай түб Турунтаево тосхондо арбан наймаалагшын хүдэлмэрилхэ универмаг hая нээгдэжэ, нютагай зондо аятай зохид болобо.

Шэнэ магазин соо худалдан абагшадые hайнаар хангаха, ариг сэбэр нягтаар сахиха, түсэбтэ даабарияа дүүргэдэг байхын тула магазинай коллектив ехээр оролдоно.

«ЗЕНИТ» АШАГЛАЛГАДА ОРОО

Ильинкэ тосхондо «Зенит» гэжэ нэрэтэй шэнэ кинотеатр нээгдэбэ. Түрүүшын үдэр тосхоной хүн сон олоороо сугларaa. Арад зоной дунда соёлой хүдэлмэри hайжаруулха тушаа КПСС-эй Прибайкалиин райкомой секретарь Н. Е. Шелковников, Сэлэнгын модоной баазын директор В. Я. Кокин гэгшэд хэлэhэн байна.

ОЛООРОО ХАБААДАА

Хүнгэн атлетикээр аймагай түрүү hуури эзэлхын түлөө хабарай мүрысөөн hургуулиин hурагшадай дунда үнгэргэгдэбэ. Мүнөө жэлэй энэ мүрысөөндэ хэзээ хэзээнэйхиhээ олон команда хабаадалсаа.

Түрүүшын hуури эзэлhэн Турунтайн дунда hургуулиин команда ВЛКСМ-эй Прибайкалиин райкомой, аймоногой грамотануудта хүртэhэн байна.

Хубиин түрүү hууриин түлөө мүрысөөндэ Т. Тудупдоржиева, Н. Горбунов, Г. Пономарёва, Н. Конашонкин гэгшэд эрхимлээ.

Ю. ВОРСОБА.

ОЛООРОО ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ХАБААДАЛСЫТ!

Хабарай нарата дулаахан үдэрнүүдэй нэгэндэ үнгэргэгдэдэг манай газетын заншалта 23-дахи эстафетэ мүнөө жэл майн 7-до болохонь. Энэ урилдаан ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагданхай. Тиимэhээ тус урилдаанда илажа гараhан командануудта барюулагдаха кубогуудынь түүхэтэ hайндэрэй дурасхаал болгогдон, бусаалтагүйгөөр үгтэхэ байна.

Эстафетэдэ Улаан-Үдэ хотын найман жэлэй ба дунда hургуулинууд, тусхай мэргэжэлэй дунда, дээдэ болон техническэ мэргэжэлэй hургуулинууд, мүн үйлэдбэриин коллективүүд, hайн дуранай спортын бүлгэмүүд командануудаа оруулха болоно. Тус мүрысөөндэ хабаадалсахые хүсэгшэд захилаа республикын физкультура ба спортын комитедтэ апрелиин 25-hаа хойно бэшэ үгэхэ ёhотой. Тиимэ захил үгөөгүй командануудурилдаанда оруулагдахагүй болоно. Найман жэлэй hургуулинуудhаа хабаадалсаха командануудтус бүри 11 хүбүүд, басагадhаа бүрдүүлэгдэhэн байха ушартай. Бусад коллективүүдэй командануудтус бүри 9 эрэшүүл, 9 эхэнэрhээ бүридүүлэгдэхэ ёhотой.

«Буряад үнэн» газетын шанда хүртэхын түлөө эмхидхэгдэдэг энэ эстафетэдэ гансахан Улаан-Үдэ хотын hургуулинуудай, үйлэдбэриин коллективүүдэй болон ДСО-гой командануудхабаадалсаха бэшэ, харин республикын алишье аймагуудhаа коллективүүд, hургуулинууд өөhэдынгөө командануудые эльгээжэ болохо юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Загарайн аймагуудhаа командануудтус урилдаанда хабаадалсажа байгаа. Мүнөө жэл, ССР Союзай байгуулагдаhаар түүхэтэ 50 жэлэй ойе угтуулан, мүрысөөндэ илажа гарагшадта шангай кубогуудай бусаалтагүйгөөр үгтэхэ байhан тула эстафетэдэ урда урдынхиhаа улам олон командануудхабаадаха зэргэтэй.

Шанга шандааhатай, хүнгэн хүлтэй хурдан залуу хүбүүд, басагад хаба шадалаа харуулан урилдахань.

Мүнөө жэлэй эстафетын этап болон гүйхэ маршрудынь урда жэлэйхиhээ зарим тэды хубилгагдаа. 8 жэлэй hургуулинуудай командануудай гүйхэ маршрудынь: Соведүүдэй талмайhаа эхилээд, Ленинэй үйлсөөр пионернүүдэй сквер хүрөөд, гэдэргээ бусажа, Соведүүдэй талмай дээрэ түгэсхэхэ. Старт, финиш хоёрой хоорондо эстафетэ абалсаха этап урилдаанай дүрим соо заагданхай.

Бусад командануудай урилдаха маршрудынь, мүн Соведүүдэй талмай дээрэhээ эхилээд, Ленинэй үйлсые уруудажа, Советскэ үйлсөөр баруун тээшээ Смолиной гудамжа хүрөөд, тэрэ гудамжаараа урагшаа гүйжэ, Банзаровай гудамжаар зүүн тээшээ эрьен, Коммунистическэ гудамжа ороод, тэрэ үйлсөөрөө Кировэй гудамжада хүрөөд, баруун тээшээ Ленинэй гудамжа хүрэхэ. Тэндэhээ Ленинэй гудамжаар хойшоо урилдажа, Соведүүдэй талмай хүрэжэ ерэхэ болоно.

Манай газетын шанда хүртэхын түлөө урилдаанда жэл бүри мянга гаран спортсмен хабаадалсадаг юм. Мүнөө жэл бүришье олон байхаар хүлеэгдэнэ.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетын XXIII заншалта ЭСТАФЕТЭ

1972 оной МАЙН 7-до үнгэргэгдэхэ

ССР СОЮЗАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАНА

ИЛАЖА ГАРАҺАН КОМАНДАНУУДТА ШАНГАЙ КУБОГУУД БУСААЛТАГҮЙГӨӨР БАРЮУЛАГДАХА

ХИЛЫН СААНАҺАА

МАЙН НЭГЭНЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ГАВАНА. ТАСС-ай корр. В. Глоба дамжуулна:

Ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрэй — Майн 1-нэй хүндэлэлдэ орон дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Кубын эхэнэрнүүд эдэбхитэйгээр оролсобо. Ороной эгээн ехэ провинцинуудай нэгэндэ — Орьентдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шэнэ бригаданууд бүридхэгдэжэ, 12 мянган эхэнэрнүүд тэдээндэ ороhон байна. Кубын эхэнэрнүүдэй федерациин (ФКЖ) hайн дуратанай отрядууд байгша оной түрүүшын hаранuудта ороной нуга тарялан дээрэ эмхидхэгдэhэн суботнигуудта, воскреснигүүдтэ оролдосотойгоор ажаллаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Кубын эхэнэрнүүд саахарай заводуудай коллективүүдые шефтээ абажа байнхай. Мүнөө үедэ нэгэ миллион 500 мянган хүнhөө бүридэhэн Кубын эхэнэрнүүдэй федерациин үүргэ улам үргэдөө.

Байгша оной түрүүшын хоёр hарын турша соо 20 мянган эхэнэрнүүд хүдөө ажахыда, промышленностьда, хүн зоной ажаhуудал хангалгада хүдэлхөөр нэмэжэ эльгээгдэhэн байха юм.

Майн 1-нэй hайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоо.

БАРУУН БЕРЛИН

ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИИН ТЭМСЭЛЭЙ НЭГЭДЭЛЭЙ ТҮЛӨӨ

ТАСС

Баруун Берлинэй Социалис Нэгэдэмэл партиин правлениин hаяхан болоhон пленум дээрэ бюрогой hэшүүн, партиин правлениин секретарь Хорст Шмиттын хэлэhэн «Баруун Берлинэй хүдэлмэришэн ангиин байдал тухай» элидхэлэй текстые «Ди вархайт» газетэ толилбо.

Байгша он хадаа гол шухала шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын жэл болоно гэжэ Х. Шмитт мэдүүлээ. Эдэ договорнуудые Бундестагай эсэслэн баталалгада Баруун Германиин монополинууд, правительстводa ороогүй ХДС—ХСС парти али бүхы аргаар hаад түбэг татахые оролдоно гэжэ тэрэ, СССР ПНР хоёртой ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай хэлэхэдээ, заяhан байна. Хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудта шанга харюу сохилто хэхэ ёhотойт гэжэ тэрэ хүдэлмэришэн ангиие уряалба.

Эб найрамдалай, Европодо аюулгүй байдал байгуулхын түлөө, СССР ПНР хоёртой ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые эсэслэн баталхын, ГДР-тэй харилсаа холбоогоо заhаруулхын түлөө тэмсэлэй уряа доро Майн 1-нэй hайндэр тэмдэглэхые хотынгоо түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдые элидхэлшэ уряалhан байна.

Баруун Берлинэй ажалшадай байдал тухай асуудалнуудта тогтоходоо, экономическа ба социальна эрхэнүүдэйнгээ түлөө хүдэлмэришэд бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ёhотой гэжэ Х. Шмитт зааба. Хэрбээ монополинуудай засагаархидта эсэргүү, бүхы ажалшадай аша туhын түлөө шууд сэхээр, нягта жагсаалтайгаар тэмсээ hаа, хүдэлмэришэн анги байдалаа улам hайжаруулжа, түүхэтэ уялгаяа бэелүүлжэ шадахал.

Салин хүлhэеэ дээшэлүүлхын түлөө, предприятинуудтахи эрхэнүүдээ үргэдхэхын түлөө, юумэнэй үнэ сэнгэй ба гэр байрын түлөөhэнэй хүндэрэлгэдэ эсэргүүгээр ажалшадай хэhэн тэмсэлые Баруун Берлинэй Социалис Нэгэдэмэл парти али болохоор дэмжэнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Монополис капиталда, тэрэнэй парти ХДС-тэ эсэргүү тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин ажал ябуулгын нэгэдэлые батадхан бэхижүүлхэ гээшэ манай партиин генеральна хараа шугам болоно гэжэ Х. Шмитт элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ тэмдэглээ.

ЖЕНЕВЭ

Буу зэбсэг хуряалгын комитедтэ

ТАСС

Ядерна зэбсэг туршалгаяа үргэлжэлүүлжэ байhантайнь дашарамдуулан, олон гүрэнүүдэй hанаагаа зобожо байhыень совет тала хубаалдана. Али бүхы туршалгануудые болюулха гээшэ шухала гэжэ Советскэ Союз тоолоно, газар доро ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээ баталхаар бэлэн гэжэ СССРэй делегациие толгойлогшо А. А. Рощин буу зэбсэг хуряалгын комитедтэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Элдэб оронуудта, тэрэ тоодо, США-да хэгдэhэн бодомжонууд, тобшололнууд тухай дурдахадаа, мүнөө үедэ иимэ хэлсээ хэхэ үндэhэ hуури бии гэжэ Совет ороной түлөөлэгшэ үшөө дахин тэмдэглэбэ.

Ядерна зэбсэг туршалгые гүйсэд хорихо тухай асуудал хадаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын документнүүд соо найруулагдаhан ядерна зэбсэг гаргалгые болюулха совет программын хубинь болоно гээд А. А. Рощин тэмдэглээ. Ядерна зэбсэгтэй бүхы оронууд энээниие гаргахаяа болихо ёhотой гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Ядерна зэбсэгтэй табан гүрэнэй конференци ба буу зэбсэг гаргалгые хорихо тухай бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай дурадхалнууд энэ хараа бодолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ тодорхой алхам болохо юм.

ЛОНДОН

Англиин түмэр замшадай тэмсэл

ТАСС

Англиин түмэр замдахи мүнөөнэй байдал хангалтагүй муу гэжэ Лондоной газетэнүүд тэмдэглэнэ. Апрелиин 17-до поездэнуудай оройдоол 25 процентнь ороной урда районуудтахи линиинүүдтэ гараhан байна. Түмэр замай 56 станци хүдэлөөгүй. Англиин 200 мянган түмэр замшад салин хүлhыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень hайжаруулха эрилтэ табина. Ороной түмэр замда тохёолдоhон байдал хараада абажа, премьер-министр Хит кабинедэй тусхай зүблөө зарлажа, энэ асуудал зүбшэн хэлсэхые шиидхэhэн байгаа. Гэбэшье түмэр замшадай эсэргүүсэлтын тэмсэлые дараха хэмжээнүүдые хараалжа байнхай.

НЬЮ-ЙОРК

Хуурмаг сүүдлэлгэ үргэлжэлhөөр

ТАСС

Анджела Дэвисэй «хэрэгээр» Сан-Хоседэ дүрбэдэхи неделиеэ үргэлжэлжэ байhан сүүдлэлгэ дээрэ «гэмнэлгын гэршэнэр» үгэ хэлэхэдээ, эрэлхэг зоригто коммунистка тушаа Калифорниин хархис хүсэнүүдэй хүдал хуурмаг гэмнэлгыень дэмжэhэн ямаршье баримта хэлээгүй байха юм.

Прокурор А. Харрисай хашалта харшалалта хэды хээшье hаань, сүүдлэлгэ дээрэ үгэ хэлэhэн дүшэ гаран «гэршэнэрэй» нэгэниинишье 1970 оной августын 7-до Сан-Рафел хотодо болоhон гэмтэ ябуулгада Анджела Дэвисэй хабаатай байhые гэршэлэн баримталжа шадаагүй.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай промышленна предприятинуудта үйлэдбэриин усалталгын ямар хэмжээндэ байhан тухай элидхэл американ бүлэг мэргэжэлтэд бэлдэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэри дээрэ усалталгаhаа уламжалан, олон хүнүүд хосорон hалаhан, эрэмдэг болоhон байха юм. 1970 ондо 14.200 хүн ажал дээрээ усалтажа, наhа бараа, 2 миллион 200 мянган хүдэлмэришэд гэмэлтээ.

КАРАЧИ. (ТАСС). Совет-Пакистанай хани барисаанай байшан соо нээгдэhэн совет номой выставкэ Пакистанай уладзониие hонирхуулба. «Уласхоорондын ном судар» гэhэн бүхэсоюзна нэгэдэл тус выставкэ эмхидхээ. Урду, бенгали, мүн англис хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ гараhан политическэ, техническэ, уран зохёолой ба хүүгэдэй литература эндэ табигдаhан байна.

ДАККА. (ТАСС). Американ эзэрхэг түримхэйшүүлэй Вьетнамда үйлэдэжэ байhан харата ябуулгануудта эсэргүү олоной хабаадалгатай демонстраци Даккада болобо. Афро-Азиатска hаналаа нэгэдэлгын комитедэй, Бангладешэй эб найрамдалай соведэй үүсхэлээр тэрэ үнгэргэгдөө. Вьетнамай Демократическа Республикын газар нютагуудые американ авиациин зэрлиг бүдүүлигээр бомбодолгые демонстрацида хабаадагшад эрид буруушаагаад, энэ уршагта ябуулгаяа дары болюулха эрилтэ табиба.

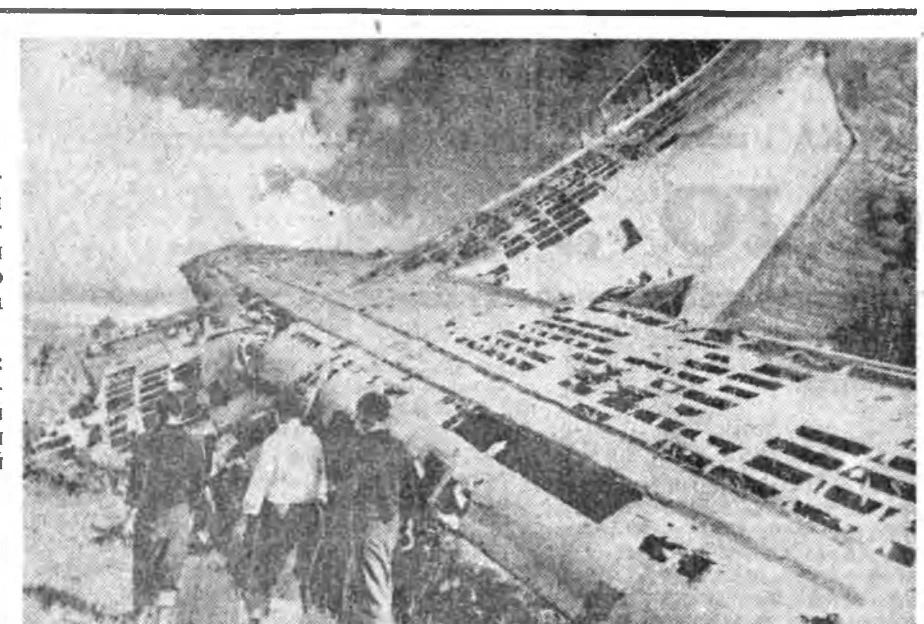
САНТЬЯГО. (ТАСС). Чилиин ажалшан арад правительстводаа этигэн найдана, тэрэниие хамгаалхаар бэлэн гэжэ президент Сальвадор Альенде эндэ болоhон ажалшадай митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Чилиин арад правительстваяа дэмжэнэ. Юундэб гэхэдэ, тэрэнэй хараалhан бүхы хэмжээ ябуулганууд ажалшадай аша туhада харюусана бшуу.

ТОКИО. (ТАСС). Японой агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй истребительнүүд граждан самолёдуудые сагаалса мэтээр тоолоходоо, авиационно транспортын ябасада, пассажирнуудай ами наhанда аюул тохёолдуулна гэжэ социалис партиhаа депутат Йокомити парламентда үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Имагтал энээнhээ уламжалан, нёдондо жэл истребителиин пассажирска самолёдтой мүргэлдэхэдэнь, 162 хүн хосорон hалаа hэн. Энэ хадаа дэлхэй дээрэ болоhон авиационно эгээл ехэ усал болоно. Иимэ «hуралсал» хэхэеэ болихо эрилтэтэйгээр Йокомити сэрэгэй засагаархидта хандаhан байна.

ЛАОС. Ороной патриотическа хүсэнүүд американ эзэрхэг түримхэйшүүл ба тэдэнэй туhамаршадые ехэ хохидолдо оруулжа байhаар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сиангхуанг провинцида зенитчигүүдэй буудажа унагааhан американ самолёдой үлэгдэл.

ВИА-ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Партийна комитедэй инструктор» — түрүү бэшэг. «Правда Бурятии» газетын газарай шанар hайжаруулха габшагай хоёр hараар рейдын материал. Экономическа шэнжэлэл.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Найдуулмаар үгэ» — О. Томиловагай статья. В. Потеряхинай «Хүдэлмэришэ хүнэй hэшхэл» гэhэн корреспонденци. «Гектар бүхэниие бүридхэлдэ абаха» — Е. Ивановагай статья.

Гурбадахи хуудаhанда: «Город, тосхонуудай үндэр культурын түлөө» — суглуулбари. «Уялга мэдэрэл» — А. Нагаслаевай статья. АПН-эй статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Газарай баялиг уудалагшадай юрын үдэрнүүд» — суглуулбари. Э. Елисеевагай «Залуу үетэнэй аюултай «нааданууд» гэhэн статья. Нютаг нютагай hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:
16.00 — hүүлэй hонин. 16.05 — «Тени исчезают в полдень» — телевизионно уран hайханай фильм. 7-дохи сери, «Захар Большаков». 17.10 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР—ЧССР (2-дохи, 3-дахи үень).

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
18.20 — Киножурнал.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:
18.30 — «Новь на земле Якутской» — Яхадай студиин телевизионно документальна фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
19.00 — Телепанорама. 19.20 — «Соведүүд — арадай засаг». 19.50 — «Ленин в 1918 году» уран hайханай фильм.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:
21.55 — В. И. Ленинэй түрэhөөр 102 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан. Концерт. Кремлиин Съезднүүдэй ордон соохоо дамжуулга.

Н-01358. Заказ №